

V Bruseli 19. 9. 2022
COM(2022) 459 final

2022/0278 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa zriaďuje nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh a zrušuje sa nariadenie
Rady (ES) č. 2679/98**

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2022) 323 final} - {SWD(2022) 288 final} - {SWD(2022) 289 final} -
{SWD(2022) 290 final}

DŮVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Jednotný trh je jednou z najväčších predností EÚ a predstavuje základ pre jej hospodársky rast a prosperitu. Nedávne krízy, ako je pandémia COVID-19 alebo ruská invázia na Ukrajinu, poukázali na určitú zraniteľnosť jednotného trhu a jeho dodávateľských reťazcov v prípade nepredvídaných narušení a zároveň na to, ako veľmi sa európske hospodárstvo a všetky jeho zainteresované strany opierajú o dobre fungujúci jednotný trh. Okrem geopolitickej nestability môžu zmena klímy a z nej vyplývajúce prírodné katastrofy, strata biodiverzity a globálna hospodárska nestabilita viesť k iným novým núdzovým situáciám. Z toho dôvodu je nevyhnutné zaručiť fungovanie jednotného trhu v obdobiach núdzového stavu.

Vplyv krízy na jednotný trh môže mať dve podoby. Kríza môže na jednej strane viesť k výskytu prekážok voľného pohybu v rámci jednotného trhu, a tým k narušeniu jeho fungovania. Na druhej strane, ak je jednotný trh roztrieštený a nefunguje, kríza môže prehĺbiť nedostatok tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii. V dôsledku toho sa dodávateľské reťazce môžu rýchlo prerušiť, spoločnosti môžu čeliť ťažkostiam pri získavaní, dodávaní alebo predaji tovaru a služieb. Prístup spotrebiteľov ku kľúčovým výrobkom a službám sa naruší. Vplyv týchto narušení sa ešte viac zhoršuje v dôsledku nedostatku informácií a právnej čistoty. Okrem priamych spoločenských rizík spôsobených krízou sú občania, a najmä zraniteľné skupiny, konfrontovaní so silnými negatívnymi hospodárskymi dôsledkami. Cieľom návrhu je preto riešiť dva samostatné, ale vzájomne súvisiace problémy: prekážky voľného pohybu tovaru, služieb a osôb v čase krízovej situácie a nedostatok tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii.

Nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh (nástroj SMEI) poskytne v úzkej spolupráci so všetkými členskými štátmi a s inými existujúcimi krízovými nástrojmi EÚ silnú flexibilnú riadiacu štruktúru, ako aj cieleň súbor nástrojov na zabezpečenie bezproblémového fungovania jednotného trhu počas akejkoľvek budúcej krízovej situácie. Je pravdepodobné, že nie všetky z nástrojov zahrnutých do tohto návrhu budú potrebné zároveň. Jeho účelom je skôr pripraviť EÚ na budúcnosť a vybaviť ju potrebnými prostriedkami, ktoré sa môžu ukázať ako nevyhnutné v danej krízovej situácii, ktorá má závažný vplyv na jednotný trh.

Európska rada vo svojich záveroch z 1. – 2. októbra 2020¹ uviedla, že EÚ sa poučí z pandémie COVID-19 a že sa bude zaoberať zostávajúcou fragmentáciou, prekážkami a slabými stránkami jednotného trhu v núdzových situáciách. Komisia v oznámení o aktualizácii priemyselnej stratégie² oznámila nástroj na zabezpečenie voľného pohybu osôb, tovaru a služieb, ako aj väčšej transparentnosti a koordinácie v čase krízy. Iniciatíva je súčasťou pracovného programu Komisie na rok 2022³. Európsky parlament uvítal plán Komisie predložiť nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh a vyzval Komisiu, aby ho vypracovala ako právne záväzný štrukturálny nástroj na zabezpečenie voľného pohybu osôb, tovarov a služieb pre prípad budúcich kríz⁴.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/45910/021020-euco-final-conclusions.pdf>.

² COM(2021) 350 final.

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2022-commission-work-programme-key-documents_en.

⁴ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. februára 2022 o riešení necolných a nedaňových prekážok na jednotnom trhu [2021/2043(INI)].

- **Súlady s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Viacere právne nástroje EÚ obsahujú ustanovenia, ktoré sú významné pre riadenie kríz vo všeobecnosti. Určitými rámcami EÚ a nedávno prijatými návrhmi Komisie sa na druhej strane stanovujú cielenejšie opatrenia, ktoré sú zamerané na určité aspekty krízového riadenia alebo ktoré sú relevantné pre konkrétne sektory. Nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh sa bude uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia stanovené týmito cieľovými nástrojmi krízového riadenia, ktoré sa majú považovať za *lex specialis*. Najmä finančné služby, lieky, zdravotnícke pomôcky alebo iné zdravotnícke protipatrenia a výrobky týkajúce sa bezpečnosti potravín sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti tejto iniciatívy v dôsledku existencie krízových rámcov v týchto oblastiach.

Súhra s horizontálnymi mechanizmami reakcie na krízu

Mechanizmus integrovanej politickej reakcie na krízu (IPCR)⁵ patrí medzi horizontálne mechanizmy reakcie na krízu⁶. Predsedníctvo Rady EÚ používa mechanizmus IPCR na uľahčenie výmeny informácií a politickej koordinácie medzi členskými štátmi pri reakcii na komplexné krízové situácie. Mechanizmus IPCR sa po prvýkrát osvedčil počas utečeneckej a migračnej krízy v októbri 2015 a zohrával zásadnú úlohu pri monitorovaní a podpore reakcie na krízu, pričom sa zodpovedal výboru Coreper, Rade Európskej únie a Európskej rade. Mechanizmus IPCR riadil reakciu Únie na veľké krízy spôsobené kybernetickými útokmi, prírodnými katastrofami alebo hybridnými hrozbami. V poslednom čase sa mechanizmus ICPR použil aj po vypuknutí pandémie COVID-19 a v reakcii na brutálnu ruskú agresiu voči Ukrajine.

Ďalším mechanizmom EÚ všeobecnej reakcie na krízu je mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany a jeho Koordináčne centrum pre reakcie na núdzové situácie (ERCC)⁷. ERCC je ústredným operačným centrom Komisie 24 hodín denne a 7 dní v týždni, pokiaľ ide o prvú reakciu na núdzové situácie, vytvorenie strategických rezerv na úrovni EÚ v reakcii na núdzové situácie (ďalej len „rescEU“), vyhodnotenia rizika katastrof, budovanie scenárov, ciele týkajúce sa odolnosti voči katastrofám, celounijný prehľad rizík prírodných katastrof a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou, iné opatrenia v oblasti prevencie a pripravenosti, ako je odborná príprava a cvičenia.

Súhra s horizontálnymi mechanizmami jednotného trhu

Keď je to primerané a nevyhnutné, koordinácia by sa mala zabezpečiť medzi nástrojom núdzovej pomoci pre jednotný trh a činnosťami pracovnej skupiny pre presadzovanie jednotného trhu (SMET). Komisia konkrétne postúpi pracovnej skupine pre presadzovanie jednotného trhu (SMET) oznámené prekážky, ktoré v podstatnej miere narúšajú voľný pohyb strategického tovaru a služieb, na diskusiu/preskúmanie.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Súhra s opatreniami zameranými na osobitné aspekty krízového riadenia

Uvedené horizontálne mechanizmy reakcie na krízu dopĺňajú iné cielenejšie opatrenia, ktoré sú zamerané na osobitné aspekty jednotného trhu, ako je voľný pohyb tovaru, spoločné pravidlá pre vývozy alebo verejné obstarávanie.

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/ipcr-response-to-crises/>.

⁶ Formálne sa zriadil vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2018/1993 z 11. decembra 2018 o integrovanej politickej reakcii EÚ na krízu, a to na základe už existujúcich dojednaní.

⁷ Zriadené rozhodnutím č. 1313/2013/EÚ, ktorým sa upravuje fungovanie mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.

Jedným z takýchto rámcov je nariadenie (ES) č. 2679/98, ktorým sa vytvára mechanizmus reakcie na riešenie prekážok voľného pohybu tovaru, ktoré možno pripísať členskému štátu, ktoré vedú k závažným narušeniam a ktoré si vyžadujú okamžité kroky (tzv. jahodové nariadenie)⁸. Týmto nariadením sa vytvára mechanizmus oznamovania, ako aj systém na výmenu informácií medzi členskými štátmi a Komisiou. (Viac informácií sa nachádza v oddieloch 8.1 a 8.2.)

Nariadenie o spoločných pravidlách pre vývozy⁹ Komisii umožňuje podrobiť určité kategórie výrobkov dohľadu nad vývozom do krajín mimo EÚ alebo vývozným licenciám do týchto krajín. Komisia na základe toho podrobila určité vakcíny a účinné látky používané na výrobu takýchto vakcín dohľadu nad vývozom¹⁰.

Medzi ostatné hospodárske opatrenia patrí rokovacie konanie a príležitostné spoločné verejné obstarávanie Komisie v mene členských štátov¹¹.

Súhra so sektorovými krízovými opatreniami

V určitých rámcoch EÚ sa stanovujú cielenejšie opatrenia, ktoré sa zameriavajú len na určité konkrétne aspekty krízového riadenia alebo sa týkajú len určitých konkrétnych sektorov.

Oznámenie Komisie s názvom Plán pre nepredvídané udalosti na zabezpečenie dodávok potravín a potravinovej bezpečnosti¹² čerpá zo skúsenosti získaných počas pandémie COVID-19 a predchádzajúcich krízových situácií s cieľom zintenzívniť koordináciu a krízové riadenie vrátane pripravenosti. V pláne sa na tento účel stanovujú kľúčové zásady, ktorými sa treba riadiť na zabezpečenie dodávok potravín a potravinovej bezpečnosti v prípade budúcich kríz. Aby sa zabezpečilo vykonávanie plánu pre nepredvídané udalosti a kľúčových zásad v ňom, Komisia súbežne vytvorila Európsky mechanizmus pripravenosti a reakcie na krízu potravinovej bezpečnosti (EFSCM), skupinu, ktorej predsedá Komisia, zloženú zo zástupcov členských štátov a krajín mimo EÚ, ako aj zainteresovaných strán potravinového dodávateľského reťazca, a to s cieľom posilniť koordináciu, výmenu údajov a postupov. EFSCM sa po prvýkrát zvolal v marci 2022, aby diskutoval o vplyvoch zvýšenia cien energií a vstupov a dôsledkoch ruskej invázie na Ukrajinu na potravinovú bezpečnosť a dodávky. Strediská na monitorovanie trhu a skupiny pre občiansky dialóg sú ďalšími fórami, ktorými sa zabezpečuje transparentnosť a tok informácií v potravinárskom sektore.

Cieľom oznámenia Komisie s názvom Pohotovostný plán pre dopravu¹³ je zabezpečiť pripravenosť na krízy a kontinuitu činností v odvetví dopravy. V rámci plánu sa stanovuje „krízová príručka“, ktorá obsahuje súbor nástrojov pozostávajúci z desiatich opatrení na zmiernenie akéhokolvek negatívneho vplyvu na odvetvie dopravy, cestujúcich a vnútorný trh v prípade krízy. Okrem iných medzi ne patria opatrenia na prispôsobenie právnych predpisov EÚ v oblasti dopravy krízovým situáciám, zabezpečenie primeranej podpory pre odvetvie dopravy, zabezpečenie voľného pohybu tovaru, služieb a osôb, výmena informácií o doprave, testovanie nepredvídaných udalostí v doprave v reálnych situáciách atď.¹⁴

⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 zo 7. decembra 1998 o fungovaní vnútorného trhu vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 337, 12.12.1998, s. 8).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/479 z 11. marca 2015.

¹⁰ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2071 z 25. novembra 2021.

¹¹ Môžu sa prijať na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES.

¹² COM(2021) 689 final.

¹³ COM(2022) 211 final.

¹⁴ Ďalšie opatrenia zahŕňajú: riadenie tokov utečencov a repatriácia uviaznutých cestujúcich a pracovníkov v doprave, zabezpečenie minimálnej prepojenosti a ochrany cestujúcich, posilnenie koordinácie

Nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami¹⁵ (nariadenie o spoločnej organizácii trhov), ako aj sesterské nariadenie o spoločnej organizácii trhu pre rybolov¹⁶ poskytujú právny základ na zhromažďovanie relevantných informácií z členských štátov s cieľom zlepšiť transparentnosť trhu¹⁷.

Nariadenie (EÚ) 2021/1139 1308/2013, ktorým sa zriaďuje Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond¹⁸ (nariadenie o ENRAF) poskytuje právny základ pre podporu odvetví rybolovu a akvakultúry v prípade mimoriadnych udalostí spôsobujúcich závažné narušenia trhu.

Nariadením (EÚ) 2021/953, ktorým sa zavádza digitálny COVID preukaz EÚ,¹⁹ sa stanovuje spoločný rámec pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu alebo prekonaní tohto ochorenia s cieľom uľahčiť voľný pohyb občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov počas pandémie COVID-19. Rada na základe návrhov Komisie okrem toho prijala konkrétne odporúčania o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19²⁰. Komisia zároveň v správe o občianstve za rok 2020²¹ oznámila, že plánuje preskúmať usmernenia k voľnému pohybu z roku 2009 s cieľom zvýšiť právnu istotu občanov EÚ, ktorí si uplatňujú právo na voľný pohyb, a zabezpečiť účinnejšie a jednotné uplatňovanie právnych predpisov v oblasti voľného pohybu v rámci celej EÚ. Revidované usmernenia by sa mali okrem iného zamerať na uplatňovanie reštriktívnych opatrení na voľný pohyb, predovšetkým tých, ktoré boli zavedené pre obavy z hľadiska verejného zdravia.

Nariadením (EÚ) 2022/123 o posilnenej úlohe Európskej agentúry pre lieky z hľadiska pripravenosti na krízy a krízového riadenia v oblasti liekov a zdravotníckych pomôcok sa vytvára rámec na monitorovanie a zmierňovanie potenciálneho alebo skutočného nedostatku

dopravnej politiky prostredníctvom siete národných dopravných kontaktných miest, posilnenie kybernetickej bezpečnosti a spolupráca s medzinárodnými partnermi.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1).

¹⁷ Po ruskej invázii na Ukrajinu sa povinnosť členských štátov každý mesiac poskytovať oznámenia o zásobách obilnín zahrnula do zmeny vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2017/1185 z 20. apríla 2017, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 a (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o poskytovanie informácií a predkladanie dokumentov Komisii, a ktorým sa menia a zrušujú viaceré nariadenia Komisie (Ú. v. EÚ L 171, 4.7.2017, s. 113).

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671).

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 zo 14. júna 2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 211, 15.6.2021, s. 1).

²⁰ Odporúčanie Rady (EÚ) 2020/1475 z 13. októbra 2020 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 337, 14.10.2020, s. 3) a jeho následné aktualizácie.

²¹ COM(2020) 730 final.

ústredne a vnútroštátne povolených liekov na humánne použitie považovaných za kritické pri riešení danej „núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia“ alebo „závažnej udalosti“²².

Napokon, rozhodnutím Komisie zo 16. septembra 2021 bol zriadený Úrad EÚ pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie²³ v záujme koordinovaných opatrení na úrovni Únie v reakcii na núdzové situácie v oblasti zdravia, a to vrátane monitorovania potrieb, rýchleho vývoja, výroby, obstarávania a spravodlivej distribúcie zdravotníckych protipatrení.

Súhra s prebiehajúcimi iniciatívami

Aspektov relevantných pre reakciu a pripravenosť na krízu sa súbežne týka viacero iniciatív, ktoré boli nedávno navrhnuté a o ktorých sa v súčasnosti rokuje. Tieto iniciatívy však majú obmedzený rozsah pôsobnosti, ktorý sa vzťahuje na osobitné druhy krízových scenárov, a nie sú určené na vytvorenie všeobecného horizontálneho rámca krízového riadenia. V rozsahu, v akom tieto iniciatívy zahŕňajú sektorový rámec pre reakciu a pripravenosť na krízu, bude mať daný rámec prednosť pred nástrojom núdzovej pomoci pre jednotný trh ako *lex specialis*.

Cieľom návrhu nariadenia Komisie o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1082/2013/EÚ (tzv. rozhodnutie o cezhraničných ohrozeniach zdravia)²⁴, je posilnenie rámca EÚ pre zdravotnú bezpečnosť a posilnenie úlohy kľúčových agentúr EÚ v oblasti pripravenosti a reakcie na krízy v súvislosti so závažnými cezhraničnými ohrozeniami zdravia²⁵. Jeho prijatím sa posilní plánovanie pripravenosti a reakcie, ako aj epidemiologický dohľad a monitorovanie, zlepši sa nahlasovanie údajov a posilnia sa intervencie EÚ.

Návrh Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o zmene nariadenia (ES) č. 851/2004, ktorým sa zriaďuje Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb²⁶.

V návrhu Komisie na nariadenie Rady o rámci opatrení na zabezpečenie poskytovania zdravotníckych protipatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie²⁷ sa stanovujú nástroje reakcie na krízu, ako je spoločné obstarávanie, záväzné žiadosti o informácie hospodárskych subjektov o ich výrobných kapacitách a reprofilácii výrobných liniek po vyhlásení núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia v prípade krízy v oblasti verejného zdravia. Vyhlásenie núdzovej situácie na úrovni EÚ podnieti vyššiu koordináciu a umožní vývoj výrobkov dôležitých v krízovej situácii, vytváranie zásob takýchto výrobkov a ich obstarávanie. Návrh sa vzťahuje na zdravotnícke protipatrenia, ktoré sa v ňom vymedzujú ako lieky na humánne použitie, zdravotnícke pomôcky a iný tovar alebo služby potrebné na účely pripravenosti a reakcie na závažné cezhraničné ohrozenia zdravia.

Cieľom návrhu Komisie na európsky akt o čínoch²⁸ je posilniť ekosystém polovodičov v Európe. Jedným z dôležitých pilierov tejto stratégie je vytvoriť mechanizmus koordinovaného monitorovania a reakcie na nedostatok polovodičov, ktorého cieľom je

²² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/123 z 25. januára 2022 o posilnenej úlohe Európskej agentúry pre lieky z hľadiska pripravenosti na krízy a krízového riadenia v oblasti liekov a zdravotníckych pomôcok (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022, s. 1).

²³ C(2021) 6712 final.

²⁴ COM(2020) 727 final.

²⁵ Pojmom „cezhraničný“ sa rozumie situácia postihujúca viac ako jeden členský štát („cez hranice“), ako aj v užšom slova zmysle situácia postihujúca regióny v dvoch alebo viacerých členských štátoch, ktoré majú spoločnú hranicu („pohraničné regióny“).

²⁶ COM(2020) 726 final.

²⁷ COM(2021) 577 final.

²⁸ COM(2022) 46 final.

v spolupráci s členskými štátmi a medzinárodnými partnermi predvídať a rýchlo reagovať na akékoľvek budúce narušenia dodávateľského reťazca, a to prostredníctvom osobitného súboru nástrojov pre núdzové situácie. Plánovaný mechanizmus je špecifický pre možnú polovodičovú krízu a uplatní sa výlučne vtedy, ak sa aktivuje krízový režim.

Návrhom Komisie na akt a údajoch²⁹ sa orgánom verejného sektora umožní prístup k údajom vo vlastníctve súkromného sektora, ktoré sú za mimoriadnych okolností nevyhnutné, a to najmä na vykonávanie zákonného mandátu, ak údaje nie sú dostupné iným spôsobom alebo v prípade núdzového stavu (t.j. mimoriadnej situácie, ktorá negatívne ovplyvňuje obyvateľstvo Únie, členského štátu alebo jeho časti a pri ktorej existuje riziko závažných a dlhotrvajúcich následkov na životné podmienky alebo hospodársku stabilitu alebo riziko podstatného zhoršenia hospodárskych aktív v Únii alebo príslušných členských štátoch).

Cieľom návrhu Komisie na zmenu Kódexu schengenských hraníc³⁰ je stanoviť spoločnú reakciu na vnútorných hraniciach v situáciách ohrozenia, ktoré sa dotýkajú väčšiny členských štátov. Navrhovanou zmenou sa zároveň zavedú procesné záruky v prípade jednostranného obnovenia kontroly vnútorných hraníc a uplatňovanie zmierňujúcich opatrení a osobitných záruk pre cezhraničné regióny v prípadoch obnovenia kontrol vnútorných hraníc. Takéto kontroly majú vplyv najmä na osoby, ktoré v bežnom živote prekračujú hranice (práca, vzdelávanie, zdravotná starostlivosť, návšteva príbuzných), ako sa ukázalo počas pandémie ochorenia COVID-19. V návrhu sa podporuje zvýšené využívanie účinných alternatívnych opatrení na riešenie identifikovaných hrozieb pre vnútornú bezpečnosť alebo verejný poriadok namiesto kontrol vnútorných hraníc, napríklad zvýšené kontroly policajnými orgánmi alebo inými orgánmi v pohraničných regiónoch, ktoré podliehajú určitým podmienkam. Súčasťou návrhu je aj možnosť Rady urýchlene prijať záväzné pravidlá, ktorými sa stanovujú dočasné cestovné obmedzenia pre štátnych príslušníkov tretej krajiny na vonkajších hraniciach v prípade ohrozenia verejného zdravia. Zároveň sa v ňom objasňuje, ktoré opatrenia môžu členské štáty prijať na riadenie vonkajších hraníc EÚ v situáciách, keď tretie krajiny využívajú migrantov na politické účely.

Cieľom návrhu smernice o odolnosti kritických subjektov, ktorý Komisia prijala v decembri 2020³¹, je zvýšiť odolnosť subjektov poskytujúcich služby, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie zásadných spoločenských funkcií alebo hospodárskych činností EÚ. Cieľom tejto iniciatívy je vytvoriť komplexný rámec na podporu členských štátov pri zaistení toho, aby kritické subjekty poskytujúce základné služby boli schopné predchádzať zásadným rušivým incidentom (ako sú prírodné nebezpečenstvá, nehody alebo terorizmus), brániť sa voči týmto incidentom, reagovať na ne, odolávať im, zmiernovať ich, absorbovať ich, prispôbiť sa im a zotaviť sa z nich. Smernica sa bude vzťahovať na 11 kľúčových sektorov vrátane energetiky, dopravy, bankovníctva a zdravotníctva.

V spoločnom oznámení z 18. mája 2022 o analýze nedostatku investícií do obrany a ďalšom postupe sa identifikovalo niekoľko problémov vrátane spôsobilosti obrannej technologickej a priemyselnej základne EÚ (ako aj globálnej obrannej technologickej a priemyselnej základne) riešiť nadchádzajúce potreby členských štátov súvisiace s obstarávaním v oblasti obrany, pričom sa v ňom uvádza niekoľko opatrení.

Komisia v súvislosti s revíziou smernice 2001/95/ES o všeobecnej bezpečnosti výrobkov plánuje preskúmať otázky, či a do akej miery alebo akými spôsobmi by sa mohli v osobitnom kontexte neharmonizovaných výrobkov riešiť otázky výroby upravené súhrnnými pravidlami, pokiaľ ide o tovar, na ktorý sa vzťahujú harmonizované režimy.

²⁹ COM(2022) 68 final.

³⁰ COM(2021) 891 final.

³¹ COM(2020) 829 final.

Súladi s vonkajšou činnosťou EÚ

Európska služba pre vonkajšiu činnosť bude podporovať vysokého predstaviteľa v jeho funkcii podpredsedu Komisie s cieľom koordinovať vonkajšiu činnosť Únie v rámci Komisie. Delegácie Únie pod vedením vysokého predstaviteľa budú vykonávať svoje funkcie ako externí zástupcovia EÚ a podľa potreby pomáhať pri vonkajších dialógoch.

Súhra s ďalšími nástrojmi

Komisia môže prostredníctvom Nástroja technickej podpory³² podporovať členské štáty pri navrhovaní a vykonávaní reforiem s cieľom predvídať vplyvy prírodných kríz a kríz spôsobených ľudskou činnosťou na jednotný trh, pripravovať sa a reagovať na ne.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Návrh sa zakladá na článkoch 114, 21 a 45 ZFEÚ.

V kontexte krízy môže na jednotný trh vplývať výskyt konkrétnych narušení a nedostatkov vyplývajúcich z danej krízy, ako aj obmedzenia voľného pohybu tovaru, služieb a osôb v rámci EÚ, ktoré môžu nastať v snahe o riešenie danej krízy. Všeobecným cieľom iniciatívy je vytvoriť mechanizmy a postupy, ktorými by sa umožnila príprava na možné krízy a narušenia riadneho fungovania jednotného trhu a ich riešenie. Takéto opatrenia sú zamerané aj na minimalizáciu prekážok voľného pohybu v rámci EÚ v čase krízy. Zatiaľ čo opatrenia týkajúce sa voľného pohybu tovaru a slobody poskytovať služby sa upravujú právnym základom vnútorného trhu, ustanovenia o voľnom pohybe osôb si vyžadujú, aby sa nariadenie opieralo ešte aj o články 21 a 45 ZFEÚ. V prípade krízy, ktorá ovplyvňuje dodávateľské reťazce jednotného trhu, sa musia prijať opatrenia na riešenie akéhokoľvek zisteného nedostatku a na zabezpečenie dostupnosti tovaru a služieb kľúčových v krízovej situácii na celom území EÚ.

Viacere opatrenia v tomto návrhu sa odchyľujú od existujúcich harmonizačných právnych predpisov EÚ alebo ich dopĺňajú, a to na základe všeobecného právneho základu vnútorného trhu. Opatrenia, ako je uľahčovanie zvyšovania výrobných kapacít tovaru a činností poskytovania služieb dôležitých v krízovej situácii, zrýchľovanie povolovacích postupov, uprednostňovanie objednávok a vytvorenie a distribúcia strategických rezerv, sú mimoriadnej povahy a ich cieľom je zabezpečenie jednotnej reakcie na budúce krízy a zabránenie fragmentácii jednotného trhu. Opatrenia na úrovni EÚ zamerané na dostupnosť výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ako sú strategické rezervy alebo prioritné objednávky, sa môžu vtedy, ak existujú závažné ohrozenia fungovania jednotného trhu, alebo v prípadoch závažných nedostatkov alebo mimoriadne vysokého dopytu po tovare strategického významu, ukázať ako nevyhnutné pre návrat k bežnému fungovaniu jednotného trhu. Takéto opatrenia sa vyznačujú postupným, odstupňovaným prístupom, v ktorého rámci sa závažné opatrenia prijímajú po nečinnosti hospodárskych subjektov s cieľom riešiť dotknutú krízovú situáciu.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Hospodárske činnosti na jednotnom trhu sú dôsledne integrované. Čoraz bežnejšia je interakcia medzi spoločnosťami, poskytovateľmi služieb, klientmi, spotrebiteľmi a pracovníkmi nachádzajúcimi sa v rôznych členských štátoch, ktorí sa spoliehajú na svoje právo na voľný pohyb. Z minulých skúseností vyplýva, že rozdelenie výrobných kapacít

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32021R0240>.

v rámci EÚ je často nerovnomerné. V prípade krízy sa tak môže na celom území EÚ zároveň vyskytovať aj nerovnomerný dopyt po tovaroch alebo službách dôležitých v krízovej situácii, keďže niektoré regióny EÚ sú neprimerane zraniteľné a vystavené narušeniam dodávateľského reťazca, najmä najvzdialenejšie regióny³³ nachádzajúce sa tisícky kilometrov od kontinentálnej Európy. Cieľ zabezpečiť bezproblémové a nenarušené fungovanie jednotného trhu nemožno dosiahnuť prostredníctvom jednostranných vnútroštátnych opatrení. Navyše, aj keď opatreniami, ktoré členské štáty prijali jednotlivo, možno do určitej miery vyriešiť nedostatky vyplývajúce z krízy na vnútroštátnej úrovni, v skutočnosti je pravdepodobnejšie, že ešte viac zhoršia uvedenú krízu v celej EÚ tým, že pridajú ďalšie prekážky voľného pohybu a/alebo dodatočne zaťažia výroby, na ktoré už má nedostatok vplyv.

Zavedenie pravidiel upravujúcich fungovanie jednotného trhu je spoločnou právomocou medzi EÚ a členskými štátmi. Existuje už značný počet rámcov EÚ upravujúcich rôzne aspekty a tieto rámce prispievajú k bezproblémovému fungovaniu jednotného trhu tým, že sa nimi stanovujú ucelené súbory pravidiel, ktoré sa uplatňujú na všetkých územiach členských štátov. V existujúcich rámcoch EÚ sa však vo všeobecnosti stanovujú pravidlá týkajúce sa každodenného fungovania jednotného trhu bez akýchkoľvek osobitných krízových scenárov. V súčasnosti neexistuje žiaden horizontálny súbor pravidiel a mechanizmov zameraných na aspekty, ako je plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí, predvídanie a monitorovanie krízovej situácie a opatrenia reakcie na krízu, ktoré by sa uplatňovali uceleným spôsobom v rámci hospodárskych odvetví a na celom jednom trhu.

Cieľom nástroja núdzovej pomoci je zabezpečenie koordinovaného prístupu k predvídaní kríz, príprave a reakcii na ne, ktoré majú významný cezhraničný vplyv alebo vplyv osobitne v pohraničných regiónoch, alebo oboje a ktoré ohrozujú fungovanie jednotného trhu, a to vtedy, ak ešte neexistuje nástroj EÚ, alebo ak sa existujúcimi nástrojmi nestanovujú ustanovenia dôležité v krízovej situácii. Zavedením opatrení pre prípad nepredvídaných udalostí a opatrení obozretného dohľadu na celom jednotnom trhu sa môže uľahčiť koordinácia opatrení reakcie v prípade krízovej situácie. Takéto opatrenia okrem toho možno doplniť účinnou a efektívnou koordináciou a spoluprácou medzi Komisiou a členskými štátmi počas krízy s cieľom zabezpečiť prijatie najprimeranejších opatrení na riešenie tejto krízy.

Účelom nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh nie je stanovenie podrobného súboru ustanovení na úrovni EÚ, na ktoré by sa malo v prípade krízy výlučne spoliehať. Nástrojom sa namiesto toho stanovuje a zabezpečuje jednotné uplatňovanie možných kombinácií ustanovení prijatých na úrovni EÚ a pravidiel týkajúcich sa koordinácie opatrení, ktoré sa prijali na úrovni členských štátov. Opatrenia, ktoré sa v tejto súvislosti môžu prijať na úrovni EÚ na základe nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh, sa koordinujú s opatreniami reakcie prijatými členskými štátmi a budú ich dopĺňať. Aby sa umožnila takáto koordinácia a komplementárnosť, nástrojom núdzovej pomoci pre jednotný trh sa stanovujú osobitné opatrenia, ktorých uplatňovania by sa mali členské štáty zdržať po tom, ako sa nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh aktivuje na úrovni EÚ.

V tejto súvislosti pridanou hodnotou EÚ tohto nástroja bude stanovenie mechanizmov rýchleho a štruktúrovaného spôsobu komunikácie medzi Komisiou a členskými štátmi,

³³ Najvzdialenejšie regióny EÚ – Guadeloupe, Francúzska Guyana, Martinik, Mayotte, Réunion a Svätý Martin (Francúzsko), Azory a Madeira (Portugalsko) a Kanárske ostrovy (Španielsko) – sa nachádzajú v Atlantickom a Indickom oceáne, Karibiku a Južnej Amerike. Tieto regióny môžu v súlade článkom 349 ZFEÚ využívať osobitné opatrenia a prispôbené právne predpisy EÚ s cieľom pomôcť riešiť hlavné výzvy, ktorým čelia v dôsledku svojej polohy, odľahlosti, ostrovného charakteru, malej veľkosti, zraniteľnosti voči zmene klímy a extrémnym prejavom počasia.

koordinácia a výmena informácií v prípade tlaku na jednotný trh a schopnosť transparentne a inkluzívne prijímať nevyhnutné opatrenia – zrýchľovať existujúce mechanizmy, ako aj dopĺňať nové ciele nástroje pre krízové situácie. Zabezpečí sa ním aj transparentnosť na vnútornom trhu, čím sa zaisťuje, aby podniky a občania, ktorí využívajú svoje právo na voľný pohyb, mali k dispozícii primerané informácie o uplatniteľných opatreniach vo všetkých členských štátoch. Zvýši sa tým právna istota, ktorá im umožní prijímať informované rozhodnutia.

Ďalšou výhodou opatrenia v tejto oblasti bude vybavenie EÚ nástrojmi odolnosti potrebnými na zachovanie konkurencieschopnosti priemyslu EÚ v geopolitickom kontexte, v ktorom naši medzinárodní partneri a konkurenti sa už opierajú o právne nástroje umožňujúce štruktúrované monitorovanie narušení dodávateľských reťazcov a prijímanie možných opatrení reakcie, ako sú strategické rezervy.

- **Proporcionalita**

Opatrenia, ktoré sú súčasťou tohto nariadenia, sú starostlivo vypracované s cieľom zabezpečiť, aby nepresahovali rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie ich cieľa, ktorým je zaistenie bezproblémového a nerušeného fungovania jednotného trhu. Tieto opatrenia dopĺňajú opatrenia členských štátov, pričom ciele nariadenia nemožno dosiahnuť prostredníctvom jednostranných opatrení členských štátov. Zohľadňuje sa v nich to, že hospodárske subjekty potrebujú schopnosť riadiť bežné podnikateľské riziká, mať vlastné plány pre nepredvídané udalosti a vytvárať iniciatívy na riešenie problémov dodávateľského reťazca. Táto potreba sa uspokojuje najmä prostredníctvom povinností Komisie konzultovať s hospodárskymi subjektmi pred tým, než sa pristúpi k záväzným opatreniam zameraným na núdzovú situáciu na jednotnom trhu, ako sú záväzné žiadosti o informácie a prioritné objednávky.

- **Výber nástroja**

Nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh má podobu návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady. Vzhľadom na to, že v prípade ustanovení uvedených v nariadení neexistuje potreba ich transpozície členskými štátmi do ich príslušných vnútroštátnych právnych predpisov, sa týmto konkrétnym právnym nástrojom umožní jednotné uplatňovanie ustanovení.

Navrhovaným nariadením sa zavedú postupy, ktoré dopĺňajú smernicu o transparentnosti jednotného trhu alebo smernicu o službách, pričom sa majú uplatňovať v režime núdzovej situácie. V nariadení sa objasňuje vzťah medzi príslušnými právnymi rámcami, ale bez ich zmeny.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Nariadenie (ES) č. 2679/98, ktorým sa vytvára mechanizmus reakcie na riešenie prekážok voľného pohybu tovaru, ktoré možno pripísať členskému štátu, ktoré vedú k závažným narušeniam a ktoré si vyžadujú okamžité kroky (tzv. jahodové nariadenie), sa zruší. Podľa jeho hodnotenia, ktoré sa dokončilo v októbri 2019 a ktoré podporila externá štúdia, sa tento mechanizmus využíva zriedkavo a jeho systém na výmenu informácií je nepostačujúci, keďže je príliš pomalý a zastaraný³⁴.

³⁴ Ako sa uvádza v štúdiu na podporu hodnotenia a v hodnotiacom pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD(2019) 371 final z 8. októbra 2019.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Ako sa uvádza v prílohe 2 k posúdeniu vplyvu priloženom k tomuto návrhu, činnosti týkajúce sa **konzultácií so zainteresovanými stranami** sa uskutočnili v čase od októbra 2021 do mája 2022. Konzultačné činnosti zahŕňali: **výzvu na predloženie dôkazov**, ktorá bola uverejnená na portáli „Vyjadrite svoj názor“ a ktorá prebiehala v čase od 13. apríla do 11. mája 2022, **verejnú konzultáciu** realizovanú prostredníctvom dotazníka uverejneného v tom istom čase na rovnakom portáli, **seminár so zainteresovanými stranami**, ktorý sa uskutočnil 6. mája 2022, **prieskum členských štátov** v máji 2022 a **cielené konzultácie**, ktoré sa uskutočnili prostredníctvom stretnutí s členskými štátmi a konkrétnymi zainteresovanými stranami.

Väčšina zainteresovaných strán súhlasí s potrebou zabezpečiť voľný pohyb, ako aj väčšiu transparentnosť a koordináciu v čase krízovej situácie. Väčšina skúseností, ktoré uviedli zainteresované strany, pochádzala z obdobia krízy spôsobenej pandemiou COVID-19. Pokiaľ ide o zabezpečenie dostupnosti tovaru dôležitého v krízovej situácii, členské štáty vyjadrili podporu opatreniam, ako je koordinácia verejného obstarávania, zrýchlené postupy posudzovania zhody a zlepšený dohľad nad trhom. Viacero členských štátov vyjadrilo obavy v súvislosti so zahrnutím rozsiahlych opatrení v oblasti pripravenosti na krízu, keď sa na obzore nečrtá žiadna kríza, a to bez určenia cieľových dodávateľských reťazcov. Hoci niektoré zainteresované podniky vyjadrili obavy týkajúce sa záväzných opatrení zacielených na hospodárske subjekty, iné vyjadrili podporu väčšej koordinácii a transparentnosti, opatreniam na zabezpečenie voľného pohybu pracovníkov, zrýchleným oznámeniam vnútroštátnych opatrení, zrýchleným postupom vypracovávania a zverejňovania európskych noriem, jednotným informačným strediskám na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni, ako aj simuláciám núdzovej situácie pre expertov.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Medzi dôkazy a údaje, ktoré sa použili na vypracovanie posúdenia vplyvu, patrí:

- štúdia na požiadanie Výboru Európskeho parlamentu pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa s názvom *The impact of COVID-19 on the Internal Market* (Vplyv ochorenia COVID-19 na vnútorný trh),
- hodnotenie tzv. jahodového nariadenia (ES) č. 2679/98 a jeho podporná externá štúdia,
- hodnotenie nového legislatívneho rámca,
- relevantné informácie a/alebo dôkazy zhromaždené v súvislosti s prípravou existujúcich alebo navrhovaných iniciatív a mechanizmov EÚ v oblasti reakcie na krízu, a to aj prostredníctvom konzultačných činností alebo štúdií posúdenia vplyvu [napr. akt o údajoch, informačný nástroj jednotného trhu (SMIT), rámec EÚ pre zdravotnú bezpečnosť, Kódex schengenských hraníc, plán pre nepredvídané udalosti na zabezpečenie dodávok potravín a potravinovej bezpečnosti, mechanizmus integrovanej politickej reakcie na krízu (IPCR), pohotovostný plán pre dopravu, nariadenie o digitálnom COVID preukaze EÚ, odporúčanie Rady (EÚ) 2020/1475 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 a jeho zmeny],
- akademické štúdie a odborná literatúra o vplyve predchádzajúcich kríz na fungovanie jednotného trhu, ako aj existujúce pozičné dokumenty a iné dokumenty vypracované príslušnými zainteresovanými stranami,
- novinové články a tlačové materiály.

Posúdenie vplyvu okrem toho vychádzalo z informácií získaných z konzultačných činností, ako sa podrobne uvádza v súhrnnej správe, ktorá je súčasťou prílohy 2 k posúdeniu vplyvu.

Dôkazová základňa správy je výrazne obmedzená v dôsledku pomerne nízkeho počtu reakcií na výzvu na predkladanie dôkazov a verejnú konzultáciu, ako aj z dôvodu chýbajúcej podpornej štúdie. Komisia s cieľom napraviť tento stav 6. mája 2022 zorganizovala seminár pre zainteresované strany, na ktorom sa zúčastnil vysoký počet zainteresovaných strán, a uskutočnila sériu cielených konzultácií, najmä s členskými štátmi a zainteresovanými stranami.

• **Posúdenie vplyvu**

Komisia uskutočnila posúdenie vplyvu v súlade so svojou politikou lepšej právnej regulácie³⁵. V posúdení vplyvu sa hodnotili tri možnosti politiky, ktorými sa vytvára riadiaci orgán a rámec pre plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí, režim obozretného dohľadu a režim núdzovej situácie. Režim obozretného dohľadu nad jednotným trhom aj režim núdzovej situácie na jednotnom trhu sa aktivujú podľa osobitných kritérií a spúšťacích mechanizmov. Niektoré opatrenia v súbore nástrojov si vyžadujú dodatočnú aktiváciu.

Na základe analýzy príčin problémov a nedostatkov v príslušných odvetvových právnych predpisoch sa vymedzilo osem stavebných blokov opatrení, a to zoskupením opatrení do blokov, ktoré sa uplatňujú v rôznych časoch (vždy, v režime obozretného dohľadu a v režime núdzovej situácie). V rámci každého stavebného bloku sa analyzovali tri politické prístupy, od nelegislatívnych opatrení (prístup 1) cez hybridný prístup (prístup 2) až po komplexnejší legislatívny rámec (prístup 3). Na základe tejto analýzy sa v rámci každého stavebného bloku zachovali niektoré alebo všetky prístupy a skombinovali sa do troch realistických možností politiky, v ktorých sa zohľadňujú rôzne úrovne politických ambícií a podpory zainteresovaných strán:

Režim	Stavebné bloky	Možnosť politiky 1 TRANSPARENTNOSŤ	Možnosť politiky 2 SPOLUPRÁCA	Možnosť politiky 3 SOLIDARITA
Vždy	1. Riadenie, koordinácia a spolupráca	<i>Prístup 2</i> Formálna poradná skupina ako fórum na technickej úrovni a povinnosť členských štátov vymieňať si informácia v skupine pri predvídaní krízy a počas nej		
Vždy	2. Krízové plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí	<i>Prístup 2</i> Odporúčanie členským štátom na vyhodnotenie rizika, odbornú prípravu a výcvik a prehľad opatrení reakcie na krízu	<i>Prístup 3</i> – Odporúčanie členským štátom na vyhodnotenie rizika a prehľad opatrení reakcie na krízu a – Povinnosť Komisie na vyhodnotenie rizika na úrovni Únie – Povinnosť členských štátov pravidelne vykonávať odbornú prípravu svojich príslušných zamestnancov v oblasti krízového riadenia	
Obozretný dohľad	3. Obozretný dohľad nad jednotným trhom	<i>Prístup 2</i> – Odporúčanie členským štátom o zhromažďovaní informácií týkajúcich sa určených strategických dodávateľských reťazcov		<i>Prístup 3</i> – Povinnosť členských štátov zhromažďovať

³⁵ Pozri sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie SWD(2022) 289.

		<p>– Odporúčania členským štátom na vytvorenie strategických rezerv tovarov strategického významu</p>	<p>informácie o určených strategických dodávateľských reťazcoch</p> <p>– Povinnosť Komisie vypracovať a pravidelne aktualizovať zoznam cieľových hodnôt strategických rezerv</p> <p>– Povinnosti členských štátov³⁶ vytvoriť strategické rezervy vybraných tovarov strategického významu, ak strategické rezervy členských štátov výrazne zaostávajú za cieľovými hodnotami</p>	
Núdzová situácia	4. Kľúčové zásady a podporné opatrenia na uľahčenie voľného pohybu počas núdzovej situácie	<p style="text-align: center;"><i>Prístup 2</i></p> <p>Posilnenie kľúčových zásad voľného pohybu tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii v prípade potreby záväznými pravidlami v záujme účinného krízového riadenia</p>		
Núdzová situácia	5. Transparentnosť a administratívna pomoc počas núdzovej situácie	<p style="text-align: center;"><i>Prístup 3</i></p> <p>Záväzný plnohodnotný mechanizmus zrýchleného oznamovania, bleskové partnerské hodnotenie a možnosť vyhlásiť oznámené opatrenia za nezlučiteľné s právom EÚ, kontaktné miesta a elektronická platforma</p>		
Núdzová situácia	6. Urýchlenie uvádzania výrobkov dôležitých v krízovej situácii na trh počas núdzovej situácie	<p style="text-align: center;"><i>Prístup 2</i></p> <p>Cielené zmeny existujúcich právnych predpisov o harmonizácii jednotného trhu: rýchlejšie uvádzanie výrobkov dôležitých v krízovej situácii na trh, Komisia môže prijímať technické špecifikácie, členské štáty v prípade výrobkov dôležitých v krízovej situácii uprednostňujú dohľad nad trhom</p>		
Núdzová situácia	7. Verejné obstarávanie počas núdzovej situácie	<p style="text-align: center;"><i>Prístup 2</i></p> <p>Nové ustanovenie o spoločnom obstarávaní/spoločnom nákupe Komisiou pre niektoré alebo všetky členské štáty</p>		
Núdzová situácia	8. Opatrenia s vplyvom na dodávateľské reťazce dôležité	<p style="text-align: center;"><i>Prístup 1</i></p> <p>Usmernenie k zvyšovaniu výrobných kapacít,</p>	<p style="text-align: center;"><i>Prístup 2</i></p> <p>Odporúčania členským štátom na</p>	<p style="text-align: center;"><i>Prístup 3</i></p> <p>Povinnosti členských štátov³⁸ distribuovať</p>

³⁶ Podlieha dodatočnému spusteniu.

³⁸ Podlieha dodatočnému spusteniu.

	v krízovej situácii počas režimu núdzovej situácie	zrýchlenie povolovacích konaní, prijímanie a uprednostňovanie objednávok tovaru dôležitého v krízovej situácii Odporúčania podnikom na výmenu informácií dôležitých v krízovej situácii	distribúciu výrobkov z rezerv, zrýchlenie povolovacích konaní, podpora hospodárskych subjektov, aby prijímali a uprednostňovali objednávky Splnomocnenie členských štátov ³⁷ , aby hospodárskym subjektom uložili povinnosť zvýšiť výrobnú kapacitu a odosielali im žiadosti o informácie	výrobky z rezerv vytvorených v minulosti, zrýchlenie povolovacích konaní Povinnosti podnikov prijímať a uprednostňovať objednávky, zvýšiť výrobnú kapacitu a poskytovať informácie dôležité v krízovej situácii
--	--	--	---	--

V posúdení vplyvu sa nepredkladá uprednostňovaná možnosť, namiesto toho sa ponecháva výber možností na politické rozhodnutie. Opatrenia vybrané v právnom návrhu zodpovedajú možnosti politiky 3 v prípade všetkých stavebných blokov s výnimkou stavebného bloku 8. Pokiaľ ide o stavebný blok 8, vybrala sa kombinácia možnosti politiky 1 (pokiaľ ide o zvýšenie výroby), možnosti politiky 2 (pokiaľ ide o distribúciu výrobkov zo zásob a zrýchlenie povolovacích konaní) a možnosti politiky 3 (pokiaľ ide o povinnosť podnikov prijímať a uprednostňovať objednávky a poskytovať informácie dôležité v krízovej situácii).

Komisia 15. júna 2022 predložila posúdenie vplyvu výboru pre kontrolu regulácie. Výbor pre kontrolu regulácie vydal záporné stanovisko, pričom poukázal najmä 1) na potrebu poskytnúť jasné a podrobné informácie týkajúce sa predpokladanej núdzovej situácie na jednotnom trhu vrátane vymedzenia, kritérií a rozhodovacích mechanizmov na jej vyhlásenie a ukončenie, ako aj opatrení, ktoré by sa počas nej vykonali; 2) na potrebu poskytnúť dôkladné posúdenie vplyvov možnosti politiky a 3) na potrebu predložiť, okrem politických prístupov, alternatívne kombinácie príslušných možnosti politiky a prepojiť porovnanie s analýzou vplyvov. Komisia na riešenie týchto zistení poskytla jasné vymedzenie núdzovej situácie na jednotnom trhu, určila kritéria a rozhodovacie mechanizmy, vysvetlila tri režimy fungovania nástroja SMEI a stanovila, ktoré stavebné bloky nástroja SMEI sa aktivujú v závislosti od konkrétneho režimu. Okrem toho rozpracovala posúdenie vplyvov, aby sa vzťahovalo na väčší počet druhov vplyvov, t. j. hospodárske dôsledky na kľúčové zainteresované strany (podniky, členské štáty a Komisiu), vplyvy na MSP, vplyvy na konkurencieschopnosť, hospodársku súťaž, medzinárodný obchod, pričom rozlíšila, ktorý z vplyvov by sa vyskytol okamžite a ktorý by bolo možno očakávať v rámci režimu obozretného dohľadu a režimu núdzovej situácie. V posúdení vplyvu sa okrem toho vymedzili tri alternatívne možnosti politiky založené na kombinácii rôznych prístupov k stavebným blokom, poskytlo sa posúdenie vplyvov týchto možností a rozšírilo sa porovnanie možností, aby sa vzťahovalo na proporcionalitu a subsidiaritu.

Komisia 29. júla 2022 predložila revidované posúdenie vplyvu výboru pre kontrolu regulácie. Výbor pre kontrolu regulácie následne vydal kladné stanovisko s pripomienkami. Tieto pripomienky sa týkali potreby ďalej preskúmať rôzne druhy krízových situácií, ktoré môžu mať vplyv na fungovanie jednotného trhu, jasnejšie stanoviť súhrn s možnými opatreniami prijatými podľa článku 4 ods. 2 ZFEÚ a uspokojivo odôvodniť niektoré z navrhovaných opatrení z hľadiska subsidiarity a proporcionality. S cieľom reagovať na tieto pripomienky sa

³⁷

Podlieha dodatočnému spusteniu.

doplnili indikácie účinkov možných budúcich krízových situácií, lepšie sa vysvetlila súhra s možnými opatreniami podľa článku 4 ods. 2 ZFEÚ a doplnili sa ďalšie podrobnosti týkajúce sa povinných opatrení, ktoré sa predpokladajú v rámci režimu núdzovej situácie.

Ďalšie informácie o tom, ako sú odporúčania výboru pre kontrolu regulácie zohľadnené v správe o posúdení vplyvu, možno nájsť v bode 3 prílohy 1 k posúdeniu vplyvu.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

V súlade s Programom regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) Komisie by cieľom všetkých iniciatív zameraných na zmenu existujúcich právnych predpisov EÚ malo byť efektívnejšie zjednodušenie a dosiahnutie stanovených politických cieľov (t. j. zníženie zbytočných regulačných nákladov).

V návrhu sa stanovuje súbor nástrojov pre opatrenia na riešenie núdzovej situácie na jednotnom trhu, ktorý tvorí súbor opatrení uplatniteľných za každých okolností, ako aj určité opatrenia uplatniteľné len v režime obozretného dohľadu alebo v režime núdzovej situácie, ktoré sa majú samostatne aktivovať. **Podnikom a občanom nevznikajú žiadne administratívne náklady**, ktoré by sa uplatňovali okamžite a počas bežného fungovania jednotného trhu.

Pokiaľ ide o opatrenia, ktoré by pravdepodobne viedli k výrazným vplyvom a možným nákladom pre MSP, najmä opatrenia, ako sú záväzné žiadosti o informácie, žiadosti o zvýšenie výroby a prijatie prioritných objednávok, počas dodatočnej aktivácie takýchto opatrení Komisia vykoná osobitnú analýzu a posúdenie ich vplyvu a proporcionality, najmä ich vplyvu na MSP. Toto posúdenie bude súčasťou postupu dodatočnej aktivácie týchto osobitných opatrení vykonávacím aktom Komisie (dodatočná k všeobecnej aktivácii režimu núdzovej situácie). V závislosti od charakteru krízovej situácie a dotknutých strategických dodávateľských reťazcov a výrobkov dôležitých v krízovej situácii sa pre MSP stanovujú osobitné úpravy. Hoci nie je možné v plnej miere vyňať mikropodniky z rozsahu pôsobnosti opatrení, ako sú záväzné žiadosti o informácie, keďže tieto podniky môžu disponovať jedinečným know-how alebo patentmi, ktoré majú počas krízy mimoriadny význam, osobitné úpravy budú zahŕňať zjednodušené návrhy zisťovania, menej náročné požiadavky na podávanie správ a dlhšie lehoty na odpovede, a to čo najviac so zreteľom na potrebu naliehavosti v súvislosti s konkrétnou krízovou situáciou.

Nariadenie (ES) č. 2679/98, ktorým sa vytvára mechanizmus reakcie na riešenie prekážok voľného pohybu tovaru, ktoré možno pripísať členskému štátu, ktoré vedú k závažným narušeniam a ktoré si vyžadujú okamžité kroky (tzv. jahodové nariadenie), sa zruší. Povedie to k zjednodušeniu právneho rámca.

- **Základné práva**

Toto nariadenie, a najmä prioritné objednávky a opatrenia na uľahčenie reprofiliácie výrobných liniek, ako aj opatrenia na uľahčenie rozšírenia výrobných kapacít, obmedzujú slobodu podnikania stanovenú v článku 16 Charty základných práv Európskej únie v prípade hospodárskych subjektov, ktoré pôsobia na jednotnom trhu počas núdzovej situácie na jednotnom trhu. Takéto obmedzenia sú dôkladne pripravené na mieru a sú v rovnováhe so zásadnými záujmami spoločnosti. V ustanoveniach o prioritných objednávkach sa ustanovuje viacero záruk pre hospodárske subjekty, na ktoré sa takéto objednávky vzťahujú, a to s cieľom vyvážiť intenzitu uvedeného obmedzenia.

Záväzné žiadosti o informácie pre hospodárske subjekty môžu mať vplyv aj na ochranu obchodných tajomstiev a iných citlivých informácií hospodárskych subjektov. Takéto obmedzenia sú však primerané a odôvodnené vzhľadom na to, že v nariadení sa stanovujú ochranné opatrenia a záruky, na základe ktorých sa takéto žiadosti o informácie podávajú len

vtedy, ak sú príslušné informácie nevyhnutné na riešenie núdzovej situácie na jednotnom trhu a nie sú dostupné na dobrovoľnom základe alebo z verejne prístupných zdrojov, a že so získanými informáciami sa zaobchádza starostlivo, pričom sa zabezpečuje utajenie a nezverejnenie obchodných informácií.

Sankcie predpokladané pre hospodárske subjekty za porušenie záväzných žiadostí o informácie a prioritné objednávky napokon predstavujú obmedzenia práva vlastníť majetok stanoveného v článku 17 Charty základných práv Európskej únie. Vzhľadom na skutočnosť, že výška pokút sa stanovila na primerane odrádzajúcich, nie však nadmerne vysokých úrovniach, a na to, že obdobie ich uplatňovania je časovo obmedzené s možnosťou ich napadnutia pred Súdnym dvorom Európskej únie, predstavujú primerané a odôvodnené obmedzenia práva vlastníť majetok.

V nariadení sa rešpektuje právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ako sa stanovuje v článku 47 Charty. Opätovne sa v ňom zdôrazňuje právo hospodárskych subjektov, na ktoré sa vzťahujú žiadosti o informácie a prioritné objednávky, brániť svoje práva pred Súdnym dvorom Európskej únie a stanovuje sa v ňom možnosť ešte predtým napadnúť takéto žiadosti Komisie v rámci správnych konaní.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Vplyv návrhov na rozpočet sa týka troch kategórií výdavkov. Opakujúce sa náklady na zamestnancov v rámci Komisie sa v zásade pokrývajú v rámci okruhu „Administratívne výdavky“, zatiaľ čo náklady na predpokladané činnosti odbornej prípravy a nevyhnutné rozšírenie nástroja IT používaného na systém oznamovania sa pokrývajú v rámci Programu pre jednotný trh. V rámci súčasného usporiadania budú náklady týkajúce sa režimu núdzovej situácie, najmä vytvorenia strategických rezerv, bezpečných dodávok, ako sú dodávky súvisiace s verejným obstarávaním tovaru a služieb strategického významu a tovaru dôležitého v krízovej situácii, alebo prioritných objednávok, znášať výhradne členské štáty a na zdroje Únie nebudú mať žiaden vplyv. Dodatočné náklady na riadenie v Komisii vyplývajúce z výskytu krízových situácií, ktoré sú vo svojej povahe nepredvídateľné, sa v zásade pokrývajú prostredníctvom interného prerozdelenia zdrojov Únie v rámci okruhu 1 „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ a/alebo okruhu 7 „Administratívne výdavky“.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Komisia päť rokov od dátumu uplatňovania legislatívnych aktov vykoná hodnotenie účinnosti, efektívnosti, súdržnosti, relevantnosti a pridanej hodnoty EÚ tejto legislatívnej iniciatívy a predloží správu o svojich hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Komisia môže na základe hodnotiacej správy navrhnúť, ako zlepšiť nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh.

Aby sa zabezpečilo vhodné začlenenie doložiek týkajúcich sa boja proti podvodom, v prípade všetkých zmlúv a dohôd o financovaní vydaných na základe tohto nariadenia sa uskutočnia konzultácie s Európskym úradom pre boj proti podvodom (úrad OLAF).

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Cieľom nástroja SMEI je vytvoriť komplexnú architektúru pripravenosti a reakcie na krízu, ktorú tvoria tieto hlavné prvky:

- poradná skupina,
- rámec pre plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí,

- rámec pre režim obozretného dohľadu nad jednotným trhom a
- rámec pre režim núdzovej situácie na jednotnom trhu.

1. Poradná skupina

Úlohou tejto skupiny bude poskytovať Komisii *poradenstvo* o vhodných opatreniach s cieľom predísť tomu, aby kríza ovplyvnila jednotný trh, alebo riešiť vplyv krízy na jednotnom trhu. Môže sa podieľať na aktivácii a určovaní rozsahu režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu a analyzovať relevantné informácie získané na dobrovoľnej alebo povinnej báze, a to aj od hospodárskych subjektov. Tento ústredný orgán budú tvoriť stáli členovia po jednom zástupcovi z každého členského štátu, ktorí majú odborné znalosti v otázkach jednotného trhu, a pozorovatelia zastupujúci iné orgány dôležité v krízovej situácii, ako je skupina Rady pre mechanizmus integrovanej politickej reakcie na krízu, Rada pre zdravotné krízy, Výbor pre zdravotnú bezpečnosť, Európska rada pre polovodiče, skupina expertov pre Európsky mechanizmus pripravenosti a reakcie na krízu potravinovej bezpečnosti atď. Zasadnutia bude organizovať Komisia a bude im aj predsedáť.

2. Rámec pre plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí

Za normálnych okolností, keď nie je pravdepodobné, že by v dôsledku náhlejšej udalosti mohlo dôjsť alebo už došlo k vážnemu narušeniu jednotného trhu, zaisťujú fungovanie podnikov a jednotného trhu trhové sily. Rámec pre plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí si nevyžaduje aktivačný krok a tvoria ho:

- a) Opatrenia pre krízové protokoly a krízovú komunikáciu a odbornú prípravu a simulácie núdzovej situácie s cieľom zabezpečiť včasnú spoluprácu a výmenu informácií medzi Komisiou, členskými štátmi a príslušnými orgánmi na úrovni Únie a zorganizovať odbornú prípravu a skúšky týkajúce sa možných scenárov núdzových situácií na jednotnom trhu.
- b) Výstrahy *ad hoc* systému včasného varovania v prípade akýchkoľvek incidentov, ktoré významne/závažne narušajú alebo majú potenciál významne/závažne narušiť fungovanie jednotného trhu a jeho dodávateľských reťazcov tovaru a služieb. Pri stanovení významnosti alebo závažnosti narušenia sa zohľadnia vopred stanovené parametre, ako je počet postihnutých hospodárskych subjektov, zemepisná oblasť alebo trvanie narušenia.

3. Rámec pre režim obozretného dohľadu nad jednotným trhom

Toto bude rámec pre vplyvy významných incidentov, ktoré sa zatiaľ nevystupňovali do plnohodnotnej núdzovej situácie na jednotnom trhu. Tento rámec si vyžaduje aktiváciu, ak incident, ku ktorému došlo, má potenciál významne narušiť dodávateľské reťazce tovaru a služieb strategického významu, ktoré sú závislé od vstupov, ktoré nemožno diverzifikovať ani nahradiť, alebo ktoré vykazujú prvé známky závažných nedostatkov takéhoto tovaru a služieb. Súčasťou tohto rámca je súbor opatrení, ako je:

- a) Monitorovanie dodávateľských reťazcov tovaru a služieb strategického významu, ktoré sa identifikovali vo vyhodnotení rizika na úrovni Únie uvedenom v rámci pre plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí a ktorých dodávky by mohli byť významne narušené v dôsledku výskytu incidentu. Takéto monitorovanie vykonávajú členské štáty na základe dobrovoľných žiadostí o informácie o faktoroch s vplyvom na dostupnosť

vybraného tovaru a služieb strategického významu (ako je výrobná kapacita, zásoby, obmedzenia dodávateľov, možnosti diverzifikácie a náhrady, podmienky dopytu, úzke miesta), ktoré sa odošlú všetkým aktérom v príslušných dodávateľských reťazoch tovaru a služieb strategického významu a ostatným príslušným zainteresovaným stranám usadeným na území členského štátu.

- b) Vytvorenie strategických rezerv, čo je opatrenie podliehajúce ďalšej aktivácii prostredníctvom dodatočných vykonávacích aktov Komisie. Komisia môže zostaviť zoznamy individuálnych a nezáväzných cieľových hodnôt strategických rezerv, ktoré by mali členské štáty zachovávať. Členské štáty konajúce spoločne v duchu solidarity vynaložia maximálne úsilie na to, aby vytvorili strategické rezervy tovaru označeného ako tovar so strategickým významom. Komisia môže vo výnimočných prípadoch z vlastnej iniciatívy alebo na požiadanie 14 členských štátov posúdiť potrebu ďalších opatrení na vytvorenie strategických rezerv takéhoto tovaru. Komisia na základe takéhoto posúdenia podloženého objektívnymi údajmi môže prijať vykonávací akt, ktorým sa individuálna cieľová hodnota stáva záväznou pre jeden alebo viacero členských štátov.
- c) Verejné obstarávanie: i) verejné obstarávanie tovaru a služieb strategického významu Komisiou v mene členských štátov a ii) obstarávanie tovaru a služieb strategického významu členskými štátmi.

4. Rámec pre režim núdzovej situácie na jednotnom trhu

Aktiváciou núdzovej situácie na jednotnom trhu sa okamžite aktivuje uplatňovanie viacerých opatrení reakcie na núdzovú situáciu, medzi ktoré patria:

- a) Opatrenia na zvýšenie transparentnosti: povinnosť členských štátov oznámiť všetky navrhované opatrenia týkajúce sa tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii a tovaru a služieb strategického významu, ako aj obmedzenia voľného pohybu osôb dôležité v krízovej situácii, a to spolu s dôvodmi na prijatie týchto opatrení.
- b) Opatrenia na obnovenie a uľahčenie voľného pohybu: všeobecné požiadavky na obmedzenia voľného pohybu počas núdzovej situácie na jednotnom trhu (zoznam hlavných zásad), ako aj ustanovenia o zakázaných obmedzeniach.
- c) Zákaz obmedzení práva na voľný pohyb počas núdzovej situácie na jednotnom trhu, ktorým sa od členských štátov vyžaduje, aby sa zdržali, napríklad, zavedenia zákazu vývozu tovaru alebo služieb dôležitých v krízovej situácii v rámci EÚ a všetkých obmedzení vývozu výrobkov alebo služieb, ktoré:
 - bránia ich voľnému pohybu,
 - narúšajú ich dodávateľské reťazce a
 - vytvárajú alebo prehlbujú nedostatky na jednotnom trhu.
- d) Verejné obstarávanie: i) verejné obstarávanie tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii Komisiou v mene členských štátov a ii) obstarávanie tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii členskými štátmi.
- e) Opatrenia na zabezpečenie dostupnosti a dodávok tovaru dôležitého v krízovej situácii, ktorými sa:

- uľahčuje rozširovanie alebo reprofiláciu existujúcich výrobných kapacít alebo vytvorenie nových výrobných kapacít pre tovar dôležitý v krízovej situácii,
- uľahčuje rozširovanie existujúcich kapacít týkajúcich sa činností alebo vytvorenie nových kapacít týkajúcich sa činností,
- zavádzajú opatrenia zabezpečujúce regulačnú flexibilitu, a to aj v oblasti procesu povoľovania, ktorých cieľom je uľahčenie výroby a uvádzania tovaru dôležitého v krízovej situácii na trh.

f) Cielená a koordinovaná distribúcia strategických rezerv

Komisia môže členským štátom odporučiť, aby cielene distribuovali strategické rezervy Únie a v prípade, ak nie sú k dispozícii alebo sú nedostatočné, strategické rezervy členských štátov, ak existujú konkrétne a spoľahlivé dôkazy o závažných narušeniach v dodávateľskom reťazci tovaru dôležitého v krízovej situácii vedúcich k vážnym nedostatkom tovaru strategického významu, a to aj v zemepisných oblastiach obzvlášť zraniteľných voči takýmto narušeniam, ako sú najvzdialenejšie regióny EÚ.

g) Núdzové opatrenia mimoriadnej povahy, ktoré si vyžadujú dodatočnú aktiváciu:

- žiadosti o informácie pre hospodárske subjekty

Komisia, ak je to potrebné v prípade závažných nedostatkov tovaru alebo služieb dôležitých v krízovej situácii alebo v prípade bezprostrednej hrozby jej výskytu, a po porade s určenou poradnou skupinou požiada organizácie zastupujúce hospodárske subjekty alebo v prípade potreby samotné hospodárske subjekty v príslušných dodávateľských reťazcoch dôležitých v krízovej situácii, aby Komisii poskytli ciele informácie vo vzťahu k svojim výrobným kapacitám a aktuálnym narušeniam dodávateľského reťazca.

Komisia súhrnné informácie získané na základe všetkých cielených žiadostí o informácie pre hospodárske subjekty alebo organizácie zastupujúce hospodárske subjekty predloží určenej poradnej skupine.

- prioritné objednávky

Komisia môže v prvej fáze hospodárske subjekty vyzvať, aby prijali a uprednostnili objednávku vstupov na výrobu tovaru dôležitého v krízovej situácii alebo objednávky na výrobu alebo dodávku tovaru dôležitého v krízovej situácii ako konečných výrobkov.

Komisia môže v druhej fáze vo výnimočných prípadoch z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť 14 členských štátov posúdiť nevyhnutnosť a primeranosť pristúpenia k prioritným objednávkam takéhoto tovaru, a to so zreteľom na postavenie hospodárskeho subjektu a možné postihnuté strany. Komisia na základe takéhoto posúdenia môže predložiť vykonávací akt, ktorým sa od hospodárskeho subjektu vyžaduje, aby prijímal a uprednostňoval objednávky vstupov na výrobu alebo dodávku tovaru dôležitého v krízovej situácii alebo objednávky tovaru dôležitého v krízovej situácii ako konečných výrobkov. Hospodársky subjekt môže do desiatich pracovných dní odmietnuť prijať takúto povinnosť, pričom poskytne vysvetlenie riadne odôvodnených

príčin tohto rozhodnutia. Komisia môže takéto odôvodnené vysvetlenie alebo jeho časť zverejniť. V prípade prijatia bude mať uvedená povinnosť prednosť pred akoukoľvek povinnosťou plnenia podľa súkromného alebo verejného práva.

- Komisia zohľadní okolnosti prípadu vrátane zásad nevyhnutnosti a primeranosti. Prioritné objednávky sa budú zadávať za spravodlivé a primerané ceny. Cielené zmeny harmonizovaných právnych predpisov o výrobkoch.

- b) Týmto opatrením sa umožní rýchlejšie uvádzanie určeného tovaru dôležitého v krízovej situácii na trh prostredníctvom zavedenia núdzových postupov posudzovania zhody, prijatia spoločných technických špecifikácií a dohľadu nad trhom v kontexte núdzovej situácie na jednotnom trhu.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,**ktorým sa zriaďuje nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh a zrušuje sa nariadenie Rady (ES) č. 2679/98**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 114, 21 a 45,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru³⁹,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁴⁰,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Minulé krízy, najmä prvé dni pandémie COVID-19, ukázali, že na vnútorný trh (označovaný aj ako jednotný trh) a jeho dodávateľské reťazce môžu mať takéto krízy závažný vplyv, pričom primerané nástroje krízového riadenia a mechanizmy koordinácie sú buď nedostatočné, nevzťahujú sa na všetky aspekty jednotného trhu alebo neumožňujú včasnú reakciu na takéto vplyvy.
- (2) Najmä v skorej fáze pandémie COVID-19 nebola Únia dostatočne pripravená zabezpečiť účinnú výrobu, obstarávanie a distribúciu nezdravotníckeho tovaru dôležitého v krízovej situácii, ako sú napríklad osobné ochranné pomôcky, pričom opatrenia *ad hoc*, ktoré Komisia prijala na obnovenie fungovania jednotného trhu a zabezpečenie dostupnosti nezdravotníckeho tovaru dôležitého v krízovej situácii počas pandémie COVID-19 boli nevyhnutne len reakciou na danú situáciu. Pandémia zároveň poukázala na nedostatočný prehľad o výrobných kapacitách v rámci Únie, ako aj na zraniteľné miesta globálnych dodávateľských reťazcov.
- (3) Opatrenia Komisie sa oneskorili o niekoľko týždňov v dôsledku nedostatočných celouňijných opatrení v oblasti plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí a nejednoznačnosti, na ktorú časť národnej správy sa obrátiť s cieľom nájsť rýchle riešenie pre negatívny vplyv krízy na jednotný trh. Okrem toho sa ukázalo, že nekoordinované reštriktívne opatrenia prijaté členskými štátmi ešte viac zhoršujú vplyvy krízy na jednotný trh. Zistilo sa, že existuje potreba opatrení medzi členskými štátmi a orgánmi Únie, pokiaľ ide o plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí, koordináciu na technickej úrovni a spoluprácu a výmenu informácií.

³⁹ Ú. v. EÚ C, , s. .

⁴⁰ Ú. v. EÚ C, , s. .

- (4) Organizácie zastupujúce hospodárske subjekty uviedli, že hospodárske subjekty nemali počas pandémie dostatočné informácie o opatreniach členských štátov v oblasti reakcie na krízu, čiastočne z dôvodu nevedomosti o tom, kde možno získať takéto informácie, čiastočne z dôvodu jazykových obmedzení a administratívnej záťaže vyplývajúcej z opakovaného zisťovania vo všetkých členských štátoch, najmä v neustále sa meniacom regulačnom prostredí. Bránilo im to v prijímaní informovaných pracovných rozhodnutí z hľadiska toho, do akej miery sa môžu spoliehať na svoje právo na voľný pohyb alebo pokračovať v cezhraničnej prevádzke podniku počas krízovej situácie. Je potrebné zlepšiť dostupnosť informácií o opatreniach reakcie na krízu na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.
- (5) Tieto nedávne udalosti zároveň poukázali na to, že Únia sa musí lepšie pripraviť na možné budúce krízy, a to najmä s ohľadom na pretrvávajúce dôsledky zmeny klímy a z nich vyplývajúce prírodné katastrofy, ako aj na globálnu hospodársku a geopolitickú nestabilitu. Keďže nie je známe, aký druh krízy by sa mohol vyskytnúť a závažne ovplyvniť jednotný trh a jeho dodávateľské reťazce v budúcnosti, je potrebné stanoviť nástroj, ktorý sa z hľadiska vplyvov na jednotný trh bude uplatňovať na širokú škálu krízových situácií.
- (6) Vplyv krízy na jednotný trh môže mať dve podoby. Kríza môže na jednej strane viesť k prekážkam voľného pohybu v rámci jednotného trhu, a tým narúšať jeho bežné fungovanie. Na druhej strane môže krízová situácia prehĺbiť nedostatok tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii na jednotnom trhu. Týmto nariadením by sa mali riešiť oba druhy vplyvov na jednotný trh.
- (7) Keďže je náročné predvídať akékoľvek konkrétne aspekty budúcich kríz, ktoré by mohli ovplyvňovať jednotný trh a jeho dodávateľské reťazce, v tomto nariadení by sa mal stanoviť všeobecný rámec pre predvídanie negatívnych vplyvov, ktoré môže mať akákoľvek kríza na jednotný trh a jeho dodávateľské reťazce, prípravu na tieto vplyvy, ich zmierňovanie a minimalizovanie.
- (8) Rámec opatrení stanovený v tomto nariadení by sa mal jednotne, transparentne, efektívne, primerane a včasne zaviesť, a to s primeraným ohľadom na potrebu zachovania zásadných spoločenských funkcií, medzi ktoré patrí verejná bezpečnosť, ochrana verejnosti, verejný poriadok alebo verejné zdravie, pri rešpektovaní zodpovednosti členských štátov za ochranu národnej bezpečnosti a ich právomoci chrániť iné základné funkcie štátu vrátane zabezpečenia územnej celistvosti štátu a udržiavania verejného poriadku.
- (9) Na tento účel sa v tomto nariadení stanovujú:
- prostriedky potrebné na zabezpečenie nepretržitého fungovania jednotného trhu, podnikov pôsobiacich na jednotnom trhu a jeho strategických dodávateľských reťazcov vrátane voľného obehu tovaru, služieb a osôb v čase krízovej situácie a dostupnosti tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii pre občanov, podniky a subjekty verejného sektora v čase krízy,
 - fórum na primeranú koordináciu, spoluprácu a výmenu informácií a
 - prostriedky umožňujúce včasnú prístupnosť a dostupnosť informácií, ktoré sú potrebné na cielenú reakciu a primerané trhové správanie podnikov a občanov počas krízy.
- (10) Týmto nariadením by sa malo podľa možností umožniť predvídanie udalostí a kríz, pričom sa má vychádzať z priebežných analýz týkajúcich sa strategicky dôležitých oblastí hospodárstva jednotného trhu a nepretržitej práce Únie v oblasti prognostiky.

- (11) Nariadením by nemalo dôjsť k duplikácii existujúceho rámca pre lieky, zdravotnícke pomôcky alebo iné zdravotnícke protiopatrenia v zmysle rámca pre zdravotnú bezpečnosť vrátane nariadenia (EÚ) .../... o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia [nariadenie o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, COM(2020) 727], nariadenia Rady (EÚ) .../... o rámci opatrení na zabezpečenie poskytovania zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii [nariadenie o rámci pre núdzové situácie, COM(2021) 577], nariadenia (EÚ) .../... o rozšírení mandátu ECDC [nariadenie o ECDC, COM(2020) 726] a nariadenia (EÚ) 2022/123 o rozšírení mandátu agentúry EMA (nariadenie o agentúre EMA). Lieky, zdravotnícke pomôcky alebo iné zdravotnícke protiopatrenia, ak boli zaradené do zoznamu uvedeného v článku 6 ods. 1 nariadenia o rámci pre núdzové situácie, sú preto vylúčené z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, nie však vo vzťahu k ustanoveniam týkajúcim sa voľného pohybu počas núdzovej situácie na jednotnom trhu, a najmä k ustanoveniam určeným na obnovenie a uľahčenie voľného pohybu, ako aj k mechanizmu oznamovania.
- (12) Toto nariadenie by malo dopĺňať mechanizmus integrovanej politickej reakcie na krízu, ktorý riadi Rada podľa vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2018/1993, pokiaľ ide o jeho pôsobenie na vplyvy medzisektorových kríz na jednotný trh, ktoré si vyžadujú politické rozhodovanie.
- (13) Týmto nariadením by nemal byť dotknutý mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany. Toto nariadenie by sa malo dopĺňať s mechanizmom Únie v oblasti civilnej ochrany a malo by ho podľa potreby podporovať, pokiaľ ide o dostupnosť kritického tovaru a voľný pohyb pracovníkov civilnej ochrany vrátane ich vybavenia počas krízových situácií, ktoré patria do pôsobnosti uvedeného mechanizmu.
- (14) Týmto nariadením by nemali byť dotknuté články 55 až 57 nariadenia (ES) č. 178/2002 o všeobecnom pláne krízového riadenia v oblasti potravín a krmív, vykonávaného prostredníctvom rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/300.
- (15) Týmto nariadením by nemal byť dotknutý Európsky mechanizmus pripravenosti a reakcie na krízu potravinovej bezpečnosti (EFSCM). Na potravinové výrobky by sa však mali vzťahovať ustanovenia tohto nariadenia vrátane ustanovení týkajúcich sa mechanizmu oznamovania a obmedzení práva na voľný pohyb. Opatrenia týkajúce sa potravinových výrobkov oznámené podľa tohto nariadenia sa môžu preskúmať z hľadiska ich súladu s akýmkoľvek inými príslušnými ustanoveniami právnych predpisov EÚ.
- (16) Aby sa zohľadnila mimoriadna povaha núdzovej situácie na jednotnom trhu a jej možné ďalekosiahle dôsledky na jeho základné fungovanie, vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o aktiváciu režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu, by sa mali výnimočne udeliť Rade v zmysle článku 281 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- (17) V článku 21 ZFEÚ sa stanovuje, že občania EÚ majú právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom toto právo podlieha obmedzeniam a podmienkam stanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonávanie. Podrobné podmienky a obmedzenia sú uvedené v smernici 2004/38/ES. V smernici sa stanovujú všeobecné zásady uplatniteľné na tieto obmedzenia a dôvody, na ktorých základe sa môžu takéto opatrenia odôvodniť. Týmito dôvodmi sú verejný poriadok, verejná bezpečnosť alebo verejné zdravie. Obmedzenia voľného pohybu v tejto súvislosti môžu byť opodstatnené, ak sú primerané a nediskriminačné. Cieľom tohto

nariadenia nie je poskytnúť dodatočné dôvody na obmedzenie práva na voľný pohyb osôb nad rámec tých, ktoré sú stanovené v kapitole VI smernice 2004/38/ES.

- (18) Pokiaľ ide o opatrenia na obnovu a uľahčenie voľného pohybu osôb a iné opatrenia s vplyvom na voľný pohyb osôb stanovené v zmysle tohto nariadenia, vychádzajú z článku 21 ZFEÚ a dopĺňajú smernicu 2004/38/ES bez toho, aby mali vplyv na jej uplatňovanie počas núdzových situácií na jednotnom trhu. Takéto opatrenia by nemali viesť k povoleniu alebo opodstatneniu obmedzení voľného pohybu v rozpore so zmluvami alebo inými ustanoveniami práva Únie.
- (19) V článku 45 ZFEÚ sa stanovuje, že pracovníci majú právo na voľný pohyb, pričom toto právo podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie. Toto nariadenie obsahuje ustanovenia, ktorými sa dopĺňajú existujúce opatrenia s cieľom posilniť voľný pohyb osôb, zvýšiť transparentnosť a poskytovať administratívnu pomoc počas núdzových situácií na jednotnom trhu. Tieto opatrenia zahŕňajú vytvorenie a sprístupnenie jednotných kontaktných miest pre pracovníkov a ich zástupcov v členských štátoch a na úrovni Únie v rámci režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu v zmysle tohto nariadenia.
- (20) Ak členské štáty v príprave na núdzové situácie na jednotnom trhu a počas týchto situácií prijímajú opatrenia, ktoré majú vplyv na voľný pohyb tovaru alebo osôb, tovar alebo slobodu poskytovať služby, opatrenia by sa mali obmedziť na to, čo je nevyhnutné, a mali by sa odstrániť čo najskôr, ako to situácia umožňuje. Takéto opatrenia by mali rešpektovať zásady proporcionality a nediskriminácie, pričom by sa v rámci nich mala zohľadniť konkrétna situácia pohraničných regiónov.
- (21) Aktiváciou režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu by sa mala začať povinnosť členských štátov oznamovať obmedzenia voľného pohybu dôležité v krízovej situácii.
- (22) Pri preskúvaní, či všetky oznámené navrhnuté alebo prijaté opatrenia sú v súlade so zásadou proporcionality, by Komisia mala náležite zohľadniť vyvíjajúcu sa krízovú situáciu a mnohokrát obmedzené informácie, ktoré majú členské štáty k dispozícii, keď sa usilujú o zníženie vznikajúcich rizík v kontexte krízy. Komisia za opodstatnených a nevyhnutných okolností môže na základe všetkých dostupných informácií vrátane špecializovaných a vedeckých informácií posúdiť opodstatnenosť argumentov členského štátu, ktoré sa opierajú o zásadu predbežnej opatrnosti, ako dôvod na prijatie obmedzení voľného pohybu osôb. Úlohou Komisie je zabezpečiť, aby takéto opatrenia boli v súlade s právom Únie a nevytvárali neopodstatnené prekážky fungovania jednotného trhu. Komisia by mala na oznámenia členských štátov reagovať čo najskôr, a to so zreteľom na okolnosti konkrétnej krízy, a najneskôr v lehotách stanovených týmto nariadením.
- (23) Na zabezpečenie použitia konkrétnych opatrení zameraných na núdzovú situáciu na jednotnom trhu stanovených v tomto nariadení len v prípadoch, keď je to nevyhnutné v záujme reakcie na konkrétnu núdzovú situáciu na jednotnom trhu, by takéto opatrenia mali byť podmienené samostatnou aktiváciou vykonávacími aktmi Komisie, v ktorých sa uvedú dôvody danej aktivácie a tovar alebo služby dôležité v krízovej situácii, na ktoré sa takéto opatrenia vzťahujú.
- (24) Aby sa zabezpečila proporcionality vykonávacích aktov a náležité rešpektovanie úlohy hospodárskych subjektov pri krízovom riadení, Komisia by mala pristúpiť k aktivácii režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu len vtedy, ak hospodárske subjekty nie sú schopné v primeranom čase poskytnúť riešenie na dobrovoľnom základe. Dôvody

tejto neschopnosti by sa mali uviesť v každom takomto akte a v súvislosti so všetkými konkrétnymi aspektmi krízy.

- (25) Žiadosti hospodárskym subjektom o informácie by Komisia mala použiť len vtedy, ak informácie nevyhnutné v záujme primeranej reakcie na núdzovú situáciu na jednotnom trhu, ako sú informácie potrebné na obstarávanie Komisiou v mene členských štátov alebo odhad výrobných kapacít výrobcov tovaru dôležitého v krízovej situácii, ktorého dodávateľské reťazce boli narušené, nemožno získať z verejne dostupných zdrojov alebo na základe dobrovoľne poskytnutých informácií.
- (26) Aktiváciou režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu by sa v prípade potreby malo zároveň spustiť aj uplatňovanie určitých postupov reakcie na krízu, ktorými sa zavedú zmeny pravidiel upravujúcich návrh, výrobu, posudzovanie zhody a uvádzanie tovaru, na ktorý sa vzťahujú harmonizované pravidlá Únie, na trh. Týmito postupmi reakcie na krízu by sa malo v kontexte núdzovej situácie umožniť rýchle uvádzanie výrobkov označených ako tovar dôležitý v krízovej situácii na trh. Orgány posudzovania zhody by mali uprednostniť posudzovanie zhody tovaru dôležitého v krízovej situácii pred inými neukončenými žiadosťami, ktoré sa týkajú iných výrobkov. Na druhej strane v prípadoch, keď existujú neprimerané oneskorenia v postupoch posudzovania zhody, príslušné vnútroštátne orgány by mali mať možnosť vydať povolenia pre výrobky, ktoré na účely uvedenia na ich príslušný trh nepodstúpili uplatniteľné postupy posudzovania zhody, a to za predpokladu, že tieto výrobky spĺňajú príslušné bezpečnostné požiadavky. Takéto povolenia budú platné len na území vydávajúceho členského štátu a obmedzené na trvanie núdzovej situácie na jednotnom trhu. Aby sa popri tom uľahčilo zvýšenie dodávok výrobkov dôležitých v krízovej situácii, mala by sa zaviesť určitá flexibilita, pokiaľ ide o mechanizmus predpokladu zhody. Výrobcovia tovaru dôležitého v krízovej situácii by v kontexte núdzovej situácie na jednotnom trhu mali mať možnosť spoľahnúť sa aj na vnútroštátne a medzinárodné normy, ktorými sa poskytuje rovnocenná úroveň ochrany ako v prípade harmonizovaných európskych noriem. V prípadoch, ak harmonizované európske normy neexistujú alebo ich dodržiavanie je mimoriadne sťažené narušeniami jednotného trhu, Komisia by mala mať možnosť vydať dobrovoľne alebo záväzne uplatniteľné spoločné technické špecifikácie s cieľom poskytnúť výrobcovi technické riešenia pripravené na okamžité využitie.
- (27) Zavedenie týchto zmien dôležitých v krízovej situácii týkajúcich sa príslušných sektorových harmonizovaných pravidiel Únie si vyžaduje cieleňé zmeny týchto 19 odvetvových rámcov: smernica 2000/14/ES, smernica 2006/42/EÚ, smernica 2010/35/EÚ, smernica 2013/29/EÚ, smernica 2014/28/EÚ, smernica 2014/29/EÚ, smernica 2014/30/EÚ, smernica 2014/31/EÚ, smernica 2014/32/EÚ, smernica 2014/33/EÚ, smernica 2014/34/EÚ, smernica 2014/35/EÚ, smernica 2014/53/EÚ, smernica 2014/68/EÚ, nariadenie (EÚ) 2016/424, nariadenie (EÚ) 2016/425, nariadenie (EÚ) 2016/426, nariadenie (EÚ) 2019/1009 a nariadenie (EÚ) č. 305/2011. Aktivácia núdzových postupov by mala byť podmienená aktiváciou núdzovej situácie na jednotnom trhu a mala by sa obmedziť na výrobky označené ako tovar dôležitý v krízovej situácii.
- (28) Opatrenia na úrovni Únie zamerané na dostupnosť výrobkov dôležitých v krízovej situácii, ako sú napríklad prioritné objednávky, sa môžu ukázať ako nevyhnutné pre návrat k bežnému fungovaniu jednotného trhu, ak existujú závažné ohrozenia fungovania jednotného trhu, alebo v prípadoch závažného nedostatku tovaru strategického významu alebo mimoriadne vysokého dopytu po tomto tovare.

- (29) S cieľom využiť kúpnu silu a rokovaciu pozíciu Komisie počas režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu, by členské štáty mali mať možnosť požiadať Komisiu, aby vykonávala obstarávanie v ich mene.
- (30) Ak počas núdzovej situácie na jednotnom trhu na ňom existuje závažný nedostatok výrobkov alebo služieb dôležitých v krízovej situácii, pričom je zrejmé, že hospodárske subjekty, ktoré pôsobia na jednotnom trhu, nevyrábajú žiaden takýto tovar, ale v zásade by boli schopné reprofilovať svoje výrobné linky alebo by nemali dostatočnú kapacitu na poskytovanie potrebného tovaru a služieb, Komisia by mala mať možnosť v krajnom prípade členským štátom odporučiť, aby prijali opatrenia, ktorými uľahčia alebo vyžadujú zvýšenie alebo reprofiláciu výrobných kapacít výrobcov alebo kapacity poskytovateľov služieb na poskytovanie služieb dôležitých v krízovej situácii. Komisia by pri tom informovala členské štáty o závažnosti nedostatku a o druhu potrebného tovaru alebo služieb dôležitých v krízovej situácii a poskytovala by podporu a poradenstvo v súvislosti s flexibilitou *acquis* Únie na takéto účely.
- (31) Opatrenia zabezpečujúce regulačnú flexibilitu by Komisii umožnili odporučiť, aby členské štáty zrýchlili postupy udeľovania povolení, ktoré by boli nevyhnutné na zvýšenie kapacity na výrobu tovaru dôležitého v krízovej situácii alebo poskytovanie služieb dôležitých v krízovej situácii.
- (32) Navyše, aby sa zabezpečila dostupnosť tovaru dôležitého v krízovej situácii počas núdzovej situácie na jednotnom trhu, Komisia môže hospodárske subjekty pôsobiace v dodávateľských reťazcoch dôležitých v krízovej situácii vyzvať, aby uprednostnili objednávky vstupov potrebných na výrobu konečného tovaru dôležitého v krízovej situácii alebo objednávky samotného takéhoto konečného tovaru. Ak hospodársky subjekt odmietne prijať a uprednostniť takéto objednávky, Komisia môže na základe objektívnych dôkazov o nevyhnutnosti dostupnosti tovaru dôležitého v krízovej situácii rozhodnúť, že dotknuté hospodárske subjekty vyzve, aby prijali a uprednostnili určité objednávky, ktorých splnenie bude mať následne prednosť pred inými povinnosťami podľa súkromného alebo verejného práva. V prípade neakceptovania žiadosti by mal dotknutý subjekt vysvetliť svoje oprávnené dôvody tohto zamietnutia. Komisia môže takéto odôvodnené vysvetlenie alebo jeho časti zverejniť s náležitým ohľadom na obchodné tajomstvo.
- (33) Komisia s cieľom zabezpečiť dostupnosť tovaru dôležitého v krízovej situácii počas núdzovej situácie na jednotnom trhu môže okrem toho členským štátom odporučiť, aby distribuovali strategické rezervy, a to s náležitým ohľadom na zásady solidarity, nevyhnutnosti a proporcionality.
- (34) Ak činnosti, ktoré sa majú vykonať podľa tohto nariadenia, zahŕňajú spracúvanie osobných údajov, takéto spracúvanie by malo byť v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie o ochrane osobných údajov, konkrétne s nariadením Európskeho

parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725⁴¹ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁴².

- (35) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o možnosť prijímať podporné opatrenia v záujme uľahčenia voľného pohybu osôb, vytvorenia zoznamu jednotlivých cieľových hodnôt (objemy a lehoty) strategických rezerv, ktoré by členské štáty mali zachovávať tak, aby sa dosiahli ciele tejto iniciatívy. Na Komisiu by sa mali preniesť vykonávacie právomoci, aj pokiaľ ide o aktiváciu režimu obozretného dohľadu a opatrení obozretného dohľadu s cieľom pozorne monitorovať strategické dodávateľské reťazce a koordinovať vytváranie strategických rezerv tovaru a služieb strategického významu. Okrem toho v záujme rýchlej a koordinovanej reakcie by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, aj pokiaľ ide o aktiváciu osobitných opatrení reakcie na núdzovú situáciu v čase núdzovej situácie na jednotnom trhu. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.
- (36) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). Predovšetkým sa ním rešpektuje právo na súkromie hospodárskych subjektov zakotvené v článku 7 Charty, právo na ochranu osobných údajov stanovené v článku 8 Charty, sloboda podnikania a zmluvná sloboda, ktoré sú chránené článkom 16 Charty, právo vlastníť majetok chránené článkom 17 Charty, právo na kolektívne vyjednávanie a kolektívne akcie chránené článkom 26 Charty a právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ako sa stanovuje v článku 47 Charty. Keďže cieľ tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a z dôvodov rozsahu alebo dôsledkov činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v uvedenom článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa. Nariadením by nemali byť dotknutá autonómia sociálnych partnerov, ako sa uznáva v ZFEÚ.
- (37) Únia ostáva naďalej plne zaviazaná dodržiavať medzinárodnú solidaritu a silne podporuje zásadu, že všetky opatrenia považované za nevyhnutné, ktoré sa prijali podľa tohto nariadenia, vrátane opatrení nevyhnutných na prevenciu alebo zmiernenie kritických nedostatkov, sa vykonávajú spôsobom, ktorý je cielený, transparentný, primeraný, dočasný a zlučiteľný so záväzkami v rámci WTO.
- (38) Súčasťou rámca Únie budú medziregionálne prvky na zavedenie jednotných, medziodvetvových a cezhraničných opatrení obozretného dohľadu nad jednotným trhom a opatrení reakcie na núdzovú situáciu, najmä vzhľadom na zdroje, kapacity a zraniteľnosti naprieč susednými regiónmi, konkrétne pohraničnými regiónmi.
- (39) Komisia zároveň vo vhodných prípadoch začne konzultácie alebo spoluprácu v mene Únie s relevantnými tretími krajinami, s osobitným dôrazom na rozvojové krajiny, s cieľom hľadať v rámci spolupráce riešenia narušení dodávateľských reťazcov, a to

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁴² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

v súlade s medzinárodnými záväzkami. V prípade potreby to bude zahŕňať koordináciu na príslušných medzinárodných fórach.

- (40) Na zavedenie rámca pre krízové protokoly by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom doplniť regulačný rámec stanovený v tomto nariadení presnejším stanovením spôsobov spolupráce členských štátov a orgánov Únie počas režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu, bezpečnej výmeny informácií, komunikácie o rizikách a krízovej komunikácie. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (41) Nariadenie Rady (ES) č. 2679/98, ktorým sa stanovuje mechanizmus pre dvojstranné rokovania o prekážkach fungovania jednotného trhu, sa využíva zriedkavo a je zastarané. Z jeho hodnotenia vyplynulo, že riešenia stanovené týmto nariadením nie sú schopné reagovať na realitu komplexných krízových situácií, ktoré sa neobmedzujú na incidenty prebiehajúce na hraniciach dvoch susediacich členských štátov. Z tohto dôvodu by sa malo zrušiť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Časť I

Všeobecné ustanovenia

HLAVA I

ROZSAH PÔSOBNOSTI

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa stanovuje rámec opatrení na predvídanie vplyvov krízových situácií na jednotný trh, prípravu a reakciu na ne, a to v záujme ochrany voľného pohybu tovaru, služieb a osôb a zabezpečenia dostupnosti tovaru a služieb strategického významu a tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii na jednotnom trhu.
2. Opatrenia uvedené v odseku 1 zahŕňajú:
 - a) poradnú skupinu, ktorá bude poskytovať Komisii poradenstvo o vhodných opatreniach s cieľom predvídať vplyv krízy na jednotný trh, predchádzať mu alebo reagovať naň;
 - b) opatrenia na získavanie, spoločné využívanie a výmenu relevantných informácií;
 - c) opatrenia pre prípad nepredvídaných udalostí zamerané na predvídanie a plánovanie;
 - d) opatrenia na riešenie vplyvov významných incidentov na jednotný trh, ktoré zatiaľ nevedli k núdzovej situácii na jednotnom trhu (obozretný dohľad nad jednotným trhom), vrátane súboru opatrení obozretného dohľadu a
 - e) opatrenia na riešenie núdzových situácií na jednotnom trhu vrátane súboru opatrení reakcie na núdzovú situáciu.
3. Členské štáty si pravidelne navzájom a s Komisiou vymieňajú informácie o všetkých záležitostiach v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
4. Komisia môže získať všetky relevantné špecializované a/alebo vedecké poznatky, ktoré sú potrebné na uplatňovanie tohto nariadenia.

Článok 2

Rozsah uplatňovania

1. Opatrenia stanovené v tomto nariadení sa uplatňujú vo vzťahu k významným vplyvom krízovej situácie na fungovanie jednotného trhu a jeho dodávateľských reťazcov.
2. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:
 - a) lieky v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 2001/83/ES;

- b) zdravotnícke pomôcky v zmysle článku 2 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/123⁴³;
 - c) iné zdravotnícke protopatrenia v zmysle článku 3 ods. 8 nariadenia (EÚ) .../... o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia [nariadenie o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia]⁴⁴ a ktoré sú zaradené do zoznamu stanoveného v súlade s článkom 6 ods. 1 návrhu nariadenia Rady (EÚ) .../... o rámci opatrení na zabezpečenie poskytovania zdravotníckych protopatrení dôležitých v krízovej situácii⁴⁵;
 - d) polovodiče v zmysle článku 2 ods. 1 nariadenia Rady a Európskeho parlamentu, ktorým sa zriaďuje rámec opatrení na posilnenie ekosystému polovodičov v Európe (akt o čipoch)⁴⁶;
 - e) energetické výrobky v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 2003/96/ES⁴⁷, elektrickú energiu v zmysle článku 2 ods. 2 uvedenej smernice a iné výrobky v zmysle článku 2 ods. 3 uvedenej smernice;
 - f) finančné služby, ako je bankovníctvo, služby súvisiace s úvermi, poistením a zaistením, pracovnými alebo osobnými dôchodkami, cennými papiermi, investičnými fondmi, platbami a investičným poradenstvom, vrátane služieb uvedených v prílohe I k smernici 2013/36/EÚ, ani na činnosti týkajúce sa vyrovnania a zúčtovania a poradenské, sprostredkovateľské a iné pomocné finančné služby.
3. Odchyľne od odseku 2 písm. a), b) a c) sa články 16 až 20 a článok 41 tohto nariadenia uplatňujú na výrobky uvedené v týchto písmenách.
4. Týmto nariadením nie je dotknutý mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany stanovený v rozhodnutí č. 1313/13/EÚ ani všeobecný plán krízového riadenia v oblasti potravín a krmív v súlade s nariadením (ES) č. 178/2002.
5. Týmto nariadením nie sú dotknuté pravidlá hospodárskej súťaže Únie (články 101 až 109 ZFEÚ a vykonávacie nariadenia) vrátane antitrustových pravidiel, pravidiel fúzií a pravidiel štátnej pomoci.
6. Toto nariadenie nemá vplyv na to, aby Komisia:
- a) začala konzultácie alebo spoluprácu v mene Únie s relevantnými tretími krajinami, s osobitým dôrazom na rozvojové krajiny, s cieľom hľadať v rámci spolupráce riešenia, ako predchádzať narušeniam dodávateľských reťazcov, a to v súlade s medzinárodnými záväzkami. V prípade potreby to môže zahŕňať koordináciu na príslušných medzinárodných fórach; alebo
 - b) posudzovala vhodnosť uloženia obmedzení na vývoz tovaru v súlade s medzinárodnými právami a záväzkami Únie v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/479⁴⁸.

⁴³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/123 z 25. januára 2022 o posilnenej úlohe Európskej agentúry pre lieky z hľadiska pripravenosti na krízy a krízového riadenia v oblasti liekov a zdravotníckych pomôcok (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022, s. 12).

⁴⁴ [odkaz na prijatý akt sa vloží, keď bude k dispozícii].

⁴⁵ [odkaz na prijatý akt sa vloží, keď bude k dispozícii].

⁴⁶ [odkaz na prijatý akt sa vloží, keď bude k dispozícii].

⁴⁷ Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51.

⁴⁸ Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 34.

7. Každé opatrenie v zmysle tohto nariadenia musí byť v súlade so záväzkami Únie podľa medzinárodného práva.
8. Týmto nariadením nie je dotknutá zodpovednosť členských štátov za ochranu národnej bezpečnosti ani ich právomoc chrániť iné základné funkcie štátu vrátane zabezpečenia územnej celistvosti štátu a udržiavania verejného poriadku.

Článok 3 *Vymedzenie pojmov*

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „krízová situácia“ je výnimočná, neočakávaná a náhla prírodná udalosť alebo udalosť spôsobená ľudskou činnosťou mimoriadnej povahy a rozsahu, ktorá prebieha na území Únie alebo mimo neho;
2. „režim obozretného dohľadu nad jednotným trhom“ je rámec pre riešenie hrozby závažného narušenia dodávok tovaru a služieb strategického významu, ktorá by mohla do šiestich mesiacov vyústiť do núdzovej situácie na jednotnom trhu;
3. „núdzová situácia na jednotnom trhu“ sú ďalekosiahle dôsledky krízovej situácie na jednotnom trhu, ktoré vážne narúšajú voľný pohyb na jednotnom trhu alebo fungovanie dodávateľských reťazcov, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie zásadných spoločenských alebo hospodárskych činností na jednotnom trhu;
4. „strategicky dôležité oblasti“ sú oblasti s kritickým významom pre Úniu a jej členské štáty v tom zmysle, že majú systémový a zásadný význam pre verejnú bezpečnosť, ochranu verejnosti, verejný poriadok alebo verejné zdravie a ich narušenie, zlyhanie, strata alebo zničenie by malo významný vplyv na fungovanie jednotného trhu;
5. „tovar a služby strategického významu“ sú tovar a služby, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie fungovania jednotného trhu v strategicky dôležitých oblastiach a ktoré nemožno nahradiť alebo diverzifikovať;
6. „tovar a služby dôležité v krízovej situácii“ sú tovar a služby, ktoré sú nevyhnutné v záujme reakcie na krízovú situáciu alebo riešenia vplyvov krízovej situácie na jednotný trh počas núdzovej situácie na jednotnom trhu;
7. „strategické rezervy“ sú zásoby tovaru strategického významu pod kontrolou členského štátu, v prípade ktorého môže byť nevyhnutné vytvoriť rezervu v záujme prípravy na núdzovú situáciu na jednotnom trhu.

HLAVA II **RIADENIE**

Článok 4 *Poradná skupina*

1. Zriaďuje sa poradná skupina.
2. V poradnej skupine je jeden zástupca z každého členského štátu. Každý členský štát nominuje zástupcu a náhradníka zástupcu.
3. Poradnej skupine predsedá Komisia, ktorá zabezpečuje jej sekretariát. Komisia môže prizvať zástupcu Európskeho parlamentu, zástupcov krajín EZVO, ktoré sú

zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore⁴⁹, zástupcov hospodárskych subjektov, organizácie zainteresovaných strán, sociálnych partnerov a expertov, aby sa zúčastnili na zasadnutiach poradnej skupiny ako pozorovatelia. Zástupcov ďalších orgánov dôležitých v krízovej situácii na úrovni Únie pozve, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na príslušných zasadnutiach poradnej skupiny.

4. Poradná skupina poskytuje Komisii pomoc a poradenstvo na účely plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí v zmysle článkov 6 až 8, pokiaľ ide o tieto úlohy:
 - a) návrh opatrení na administratívnu spoluprácu medzi Komisiou a členskými štátmi počas režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu, ktoré by boli súčasťou krízových protokolov;
 - b) posudzovanie významných incidentov, na ktoré Komisiu upozornili členské štáty.
5. Poradná skupina na účely režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom uvedeného v článku 9 pomáha Komisii s týmito úlohami:
 - a) stanovenie prítomnosti hrozby uvedenej v článku 3 ods. 2 a jej rozsahu;
 - b) zhromažďovanie prognostických údajov, analýza údajov a získavanie informácií o trhu;
 - c) konzultácie so zástupcami hospodárskych subjektov vrátane MSP a so zástupcami priemyslu s cieľom získať informácie o trhu;
 - d) analýza súhrnných údajov získaných inými orgánmi dôležitými v krízovej situácii na úrovni Únie a na medzinárodnej úrovni;
 - e) uľahčovanie výmen a spoločného využívania informácií, a to aj s inými príslušnými orgánmi a inými orgánmi dôležitými v krízovej situácii na úrovni Únie, ako aj prípadne s tretími krajinami s osobitým dôrazom na rozvojové krajiny, a s medzinárodnými organizáciami;
 - f) vedenie archívu vnútroštátnych a únijných krízových opatrení, ktoré sa použili v predchádzajúcich krízach s vplyvom na jednotný trh a jeho dodávateľské reťazce.
6. Poradná skupina na účely režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu uvedeného v článku 14 pomáha Komisii s týmito úlohami:
 - a) analýza informácií dôležitých v krízovej situácii, ktoré zhromaždili členské štáty alebo Komisia;
 - b) stanovenie, či boli splnené kritériá aktivácie alebo deaktivácie režimu núdzovej situácie;
 - c) poradenstvo k vykonávaniu opatrení, ktoré sa na úrovni Únie vybrali v rámci reakcie na núdzovú situáciu na jednotnom trhu;
 - d) vykonávanie preskúmania vnútroštátnych krízových opatrení;
 - e) uľahčovanie výmen a spoločného využívania informácií, a to aj s inými orgánmi dôležitými v krízovej situácii na úrovni Únie, ako aj prípadne s tretími krajinami s osobitým dôrazom na rozvojové krajiny, a s medzinárodnými organizáciami.

⁴⁹ Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.

7. Komisia zabezpečí účasť všetkých orgánov na úrovni Únie, ktoré sú relevantné pre príslušnú krízovú situáciu. Ak je to vhodné, poradná skupina úzko spolupracuje a inými príslušnými krízovými orgánmi na úrovni Únie a koordinuje sa s nimi. Komisia zabezpečí koordináciu s opatreniami vykonávanými prostredníctvom iných mechanizmov Únie, ako je mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany alebo rámec EÚ pre zdravotnú bezpečnosť. Poradná skupina zabezpečuje výmenu informácií s Koordinačným centrom pre reakcie na núdzové situácie v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.
8. Poradná skupina zasadá aspoň trikrát ročne. Na návrh Komisie a po dohode s ňou poradná skupina na svojom prvom zasadnutí prijme rokovací poriadok.
9. Poradná skupina môže prijímať stanoviská, odporúčania alebo správy v súvislosti so svojimi úlohami stanovenými v odsekoch 4 až 6.

Článok 5 *Ústredné kontaktné úrady*

1. Členské štáty určia ústredné kontaktné úrady zodpovedné za kontakty, koordináciu a výmenu informácií s ústrednými kontaktnými úradmi iných členských štátov a ústredným kontaktným úradom na úrovni Únie v zmysle tohto nariadenia. Takéto kontaktné úrady koordinujú a zhromažďujú príspevky relevantných príslušných vnútroštátnych orgánov.
2. Komisia určí ústredný kontaktný úrad na úrovni Únie na kontakty s ústrednými kontaktnými úradmi členských štátov počas režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu v zmysle tohto nariadenia. Ústredný kontaktný úrad na úrovni Únie zabezpečuje koordináciu a výmenu informácií s ústrednými kontaktnými úradmi členských štátov v záujme riadenia režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu.

Časť II

Plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí na jednotnom trhu

Článok 6 Krizové protokoly

1. Komisia je pri zohľadnení stanoviska poradnej skupiny a príspevkov príslušných orgánov na úrovni Únie splnomocnená po porade s členskými štátmi prijať delegovaný akt s cieľom doplniť toto nariadenie o rámec, v ktorom sa stanovujú krízové protokoly týkajúce sa spolupráce v krízovej situácii, výmeny informácií a krízovej komunikácie pre režim obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režim núdzovej situácie na jednotnom trhu, a to konkrétne:
 - a) spolupráca medzi príslušnými orgánmi na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie v záujme riadenia režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu v rámci režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom a režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu vo všetkých sektoroch jednotného trhu;
 - b) všeobecné spôsoby bezpečnej výmeny informácií;
 - c) koordinovaný prístup ku komunikácii o rizikách a krízovej komunikácii aj vo vzťahu k verejnosti, pričom Komisia má koordinačnú úlohu;
 - d) riadenie rámca.
2. Komisia a členské štáty v záujme zabezpečenia včasnej spolupráce a bezpečnej výmeny informácií medzi Komisiou, príslušnými orgánmi na úrovni Únie a členskými štátmi zavedú podrobné administratívne opatrenia, ktoré sa týkajú:
 - a) súpisu relevantných príslušných vnútroštátnych orgánov, ústredných kontaktných úradov určených v súlade s článkom 5 a jednotných kontaktných miest uvedených v článku 21, ich kontaktných údajov, pridelených úloh a povinností počas režimu obozretného dohľadu a režimu núdzovej situácie podľa tohto nariadenia v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov;
 - b) konzultácie so zástupcami hospodárskych subjektov a sociálnymi partnermi vrátane MSP o ich iniciatívach a opatreniach na zmiernenie možných narušení dodávateľského reťazca a reakciu na ne, ako aj na prekonanie potenciálnych nedostatkov tovaru a služieb na jednotnom trhu;
 - c) spolupráce na technickej úrovni v rámci režimu obozretného dohľadu a režimu núdzovej situácie vo všetkých sektoroch jednotného trhu;
 - d) komunikácie o rizikách a núdzovej situácii, pričom Komisia zohráva koordinačnú úlohu, a to s primeraným ohľadom na už existujúce štruktúry.
3. Aby sa zabezpečilo fungovanie rámca uvedeného v odseku 1, Komisia môže spolu s členskými štátmi vykonávať stresové testy, simulácie a preskúmania počas trvania opatrení a po ich skončení a príslušným orgánom na úrovni Únie a členským štátom navrhnúť, aby podľa potreby aktualizovali rámec.

Článok 7
Odborná príprava a simulácie

Komisia zorganizuje odbornú prípravu zamestnancov určených ústredných kontaktných úradov zameranú na koordináciu, spoluprácu a výmenu informácií v krízovej situácii, ako sa uvádza v článku 6. Zorganizuje simulácie so zapojením zamestnancov ústredných kontaktných úradov zo všetkých členských štátov, a to na základe potenciálnych scenárov núdzových situácií na jednotnom trhu.

Článok 8
Výstrahy ad hoc v záujme včasného varovania

1. Ústredný kontaktný úrad členského štátu bez zbytočného odkladu oznámi Komisii a ústredným kontaktným úradom ostatných členských štátov všetky incidenty, ktoré významne narúšajú fungovanie jednotného trhu a jeho dodávateľských reťazcov alebo môžu viesť k takémuto významnému narušeniu (významné incidenty).
2. Ústredné kontaktné úrady a všetky relevantné príslušné vnútroštátne orgány, v súlade s právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré sú v súlade s právom Únie, zaobchádzajú s informáciami uvedenými v odseku 1 spôsobom, ktorý rešpektuje ich dôvernosť, chráni bezpečnosť a verejný poriadok Európskej únie alebo jej členských štátov, a chráni bezpečnosť a obchodné záujmy dotknutých hospodárskych subjektov.
3. Ústredný kontaktný úrad členského štátu pri určovaní, či narušenie alebo potenciálne narušenie fungovania jednotného trhu a jeho dodávateľských reťazcov tovaru a služieb je významné a malo by byť predmetom varovania, zohľadní tieto skutočnosti:
 - a) počet hospodárskych subjektov, na ktoré má narušenie alebo potenciálne narušenie vplyv;
 - b) trvanie alebo očakávané trvanie narušenia alebo potenciálneho narušenia;
 - c) zemepisnú oblasť; podiel jednotného trhu ovplyvnený narušením alebo potenciálnym narušením; vplyv na konkrétne zemepisné oblasti, ktoré sú mimoriadne zraniteľné alebo vystavené narušeniam dodávateľského reťazca vrátane najvzdialenejších regiónov EÚ;
 - d) vplyv narušenia alebo potenciálneho narušenia na vstupy, ktoré nemožno diverzifikovať ani nahradiť.

Časť III

Obozretný dohľad nad jednotným trhom

HLAVA I

REŽIM OBOZRETNÉHO DOHĽADU

Článok 9

Aktivácia

1. Ak Komisia po zohľadnení stanoviska poskytnutého poradnou skupinou usúdi, že existuje hrozba uvedená v článku 3 ods. 2, vykonávacím aktom aktivuje režim obozretného dohľadu s dĺžkou trvania najviac šesť mesiacov. Súčasťou takéhoto vykonávacieho aktu je:
 - a) posúdenie možného vplyvu krízy;
 - b) zoznam dotknutého tovaru a služieb strategického významu a
 - c) opatrenia obozretného dohľadu, ktoré sa majú prijať.
2. Vykonávací akt uvedený v odseku 1 sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 41 ods. 2.

Článok 10

Predĺženie a deaktivácia

1. Ak sa Komisia domnieva, že dôvody na aktiváciu režimu obozretného dohľadu podľa článku 9 ods. 1 zostávajú platné, a s prihliadnutím na stanovisko, ktoré poskytla poradná skupina, môže režim obozretného dohľadu predĺžiť prostredníctvom vykonávacieho aktu maximálne na šesť mesiacov.
2. Ak Komisia s ohľadom na stanovisko, ktoré poskytla poradná skupina, zistí, že hrozba uvedená v článku 3 ods. 2 už nie je prítomná v súvislosti s niektorými alebo všetkými opatreniami obozretného dohľadu alebo niektorými alebo všetkými tovarmi a službami, režim obozretného dohľadu úplne alebo čiastočne deaktivuje prostredníctvom vykonávacieho aktu.
3. Vykonávacie akty uvedené v odsekoch 1 a 2 sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42 ods. 2.

HLAVA II

OPATRENIA OBOZRETNÉHO DOHĽADU

Článok 11

Monitorovanie

1. Po aktivácii režimu obozretného dohľadu v súlade s článkom 9 musia príslušné vnútroštátne orgány monitorovať dodávateľské reťazce tovaru a služieb strategického významu, ktoré boli identifikované vo vykonávacom akte, ktorým sa aktivuje režim obozretného dohľadu.
2. Komisia zabezpečí štandardizované a bezpečné prostriedky na zhromažďovanie a spracovanie informácií na účely odseku 1 s použitím elektronických prostriedkov. Zabezpečí sa dôvernosť, pokiaľ ide o obchodne citlivé informácie a informácie

s vplyvom na bezpečnosť a verejný poriadok Únie alebo jej členských štátov, a to bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy, v ktorých sa vyžaduje, aby sa zhromaždené informácie vrátane obchodných tajomstiev zachovali ako dôverné.

3. Členské štáty vytvoria a vedú súpis najvýznamnejších hospodárskych subjektov so sídlom na ich území pôsobiacich v dodávateľských reťazcoch tovaru a služieb strategického významu, ktoré boli identifikované vo vykonávacom akte, ktorým sa aktivuje režim obozretného dohľadu.
4. Na základe súpisu vytvoreného podľa článku 6 príslušné vnútroštátne orgány adresujú žiadosti o dobrovoľné poskytnutie informácií najvýznamnejším prevádzkovateľom v rámci dodávateľských reťazcov tovaru a služieb identifikovaných vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 9 a iným relevantným zainteresovaným stranám so sídlom na ich území. V týchto žiadostiach sa uvedie najmä to, ktoré informácie o faktoroch ovplyvňujúcich dostupnosť identifikovaného tovaru a služieb strategického významu sa požadujú. Každý hospodársky subjekt/zainteresovaná strana, ktorý/ktorá dobrovoľne poskytne informácie, tak urobí na individuálnom základe v súlade s pravidlami Únie o hospodárskej súťaži, ktorými sa upravuje výmena informácií. Príslušné vnútroštátne orgány bez zbytočného odkladu zašlú príslušné zistenia Komisii a poradnej skupine prostredníctvom príslušného ústredného kontaktného úradu.
5. Príslušné vnútroštátne orgány náležite zohľadnia administratívne zaťaženie hospodárskych subjektov, a najmä MSP, ktoré môže byť spojené so žiadosťami o informácie, a zabezpečia, aby bolo čo najmenšie.
6. Komisia môže požiadať poradnú skupinu, aby prediskutovala zistenia a vyhliadky vývoja na základe monitorovania dodávateľských reťazcov tovaru a služieb strategického významu.
7. Komisia môže na základe informácií zhromaždených prostredníctvom činností vykonávaných v súlade s odsekom 1 poskytnúť správu o súhrnných zisteniach.

Článok 12

Strategické rezervy

1. Komisia môže spomedzi tovaru strategického významu uvedeného vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 9 ods. 1 identifikovať tovar, pre ktorý môže byť potrebné vytvorenie rezervy s cieľom pripraviť sa na núdzovú situáciu na jednotnom trhu, berúc do úvahy pravdepodobnosť a vplyv nedostatku. Komisia o tejto skutočnosti informuje členské štáty.

Z uplatňovania tohto článku sú vylúčené kapacity, ktoré sú súčasťou rezervy rescEU v súlade s článkom 12 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.

2. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov vyžadovať, aby členské štáty poskytli informácie o tovare uvedenom vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 9 ods. 1, pokiaľ ide o všetky tieto prvky:
 - a) aktuálne zásoby na ich území;
 - b) akýkoľvek potenciál na ďalší nákup;
 - c) akékoľvek možnosti alternatívnych dodávok;
 - d) ďalšie informácie, ktoré by mohli zabezpečiť dostupnosť takéhoto tovaru.

Vo vykonávacom akte sa uvedie tovar, o ktorom sa majú poskytovať informácie.

Členské štáty oznámia Komisii úrovne strategických rezerv tovaru strategického významu, ktoré majú v držbe, a úrovne ostatných zásob takéhoto tovaru, ktoré majú na svojom území.

3. Pri náležitom zohľadnení zásob, ktoré majú alebo vytvárajú hospodárske subjekty na ich území, členské štáty vynaložia maximálne úsilie na vytvorenie strategických rezerv tovaru strategického významu identifikovaného v súlade s odsekom 1. Komisia poskytne podporu členským štátom pri koordinácii a zefektívnení ich úsilia.
4. Ak je možné zefektívniť vytváranie strategických rezerv tovaru strategického významu identifikovaného podľa odseku 1 zefektívnym medzi členskými štátmi, Komisia môže vypracovať a prostredníctvom vykonávacích aktov pravidelne aktualizovať zoznam jednotlivých cieľov týkajúcich sa množstiev a lehôt pre tieto strategické rezervy, ktoré by členské štáty mali udržiavať. Pri stanovovaní individuálnych cieľov pre každý členský štát Komisia zohľadní:
 - a) pravdepodobnosť a vplyv nedostatkov uvedených v odseku 1;
 - b) úroveň existujúcich zásob hospodárskych subjektov a strategických rezerv v celej Únii a akékoľvek informácie o prebiehajúcich činnostiach hospodárskych subjektov na zvýšenie ich zásob;
 - c) náklady na budovanie a udržiavanie takýchto strategických rezerv.
5. Členské štáty pravidelne informujú Komisiu o aktuálnom stave svojich strategických rezerv. Ak členský štát dosiahol individuálne ciele uvedené v odseku 4, informuje Komisiu o tom, či má k dispozícii nejaké zásoby príslušného tovaru, ktoré presahujú jeho cieľ. Členské štáty, ktorých rezervy nedosiahli jednotlivé ciele, vysvetlia Komisii dôvody tejto situácie. Komisia uľahčí spoluprácu medzi členskými štátmi, ktoré už dosiahli svoje ciele, a ostatnými členskými štátmi.
6. Ak strategické rezervy členského štátu neustále výrazne zaostávajú za individuálnymi cieľmi uvedenými v odseku 4 a hospodárske subjekty na jeho území nie sú schopné tento nedostatok kompenzovať, Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť 14 členských štátov posúdiť potrebu prijať ďalšie opatrenia na vytvorenie strategických rezerv tovaru strategického významu identifikovaného podľa odseku 1.

Ak Komisia po takomto posúdení na základe objektívnych údajov stanoví, že

- a) potreby predmetného tovaru zostávajú nezmenené alebo sa zvýšili v porovnaní so situáciou v čase, keď bol cieľ uvedený v odseku 4 prvýkrát stanovený alebo naposledy zmenený podľa odseku 4;
- b) prístup k príslušnému tovaru je nevyhnutný na zabezpečenie pripravenosti na núdzovú situáciu na jednotnom trhu;
- c) dotknutý členský štát neposkytol dostatočné dôkazy na vysvetlenie nesplnenia individuálneho cieľa a
- d) existujú výnimočné okolnosti v tom, že nevytvorenie takýchto strategických rezerv zo strany tohto členského štátu vzhľadom na jeho význam pre príslušný dodávateľský reťazec vážne ohrozuje pripravenosť Únie na blížiacu sa hrozbu núdzovej situácie na jednotnom trhu,

Komisia môže prijať vykonávací akt, ktorým sa od daného členského štátu vyžaduje, aby si do stanovenej lehoty vytvoril svoje strategické rezervy príslušného tovaru.

7. Pri konaní podľa tohto článku sa Komisia snaží zabezpečiť, aby vytváraním strategických rezerv nevznikol neúmerný tlak na dodávateľské reťazce tovaru identifikovaného v súlade s odsekom 1 ani na fiškálnu kapacitu dotknutého členského štátu.

Komisia plne zohľadní všetky obavy týkajúce sa národnej bezpečnosti, ktoré vzniesli členské štáty.

8. Vykonávacie akty uvedené v tomto článku sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42 ods. 2.

Časť IV

Núdzová situácia na jednotnom trhu

HLAVA I

REŽIM NÚDZOVEJ SITUÁCIE

Článok 13

Kritériá aktivácie

1. Pri posudzovaní závažnosti narušenia s cieľom zistiť, či sa vplyv krízy na jednotný trh považuje za núdzovú situáciu na jednotnom trhu, Komisia na základe konkrétnych a spoľahlivých dôkazov zohľadní aspoň tieto ukazovatele:
 - a) kríza spôsobila aktiváciu akéhokoľvek príslušného mechanizmu Rady v oblasti reakcie na krízu, mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany alebo mechanizmov zriadených v rámci EÚ pre zdravotnú bezpečnosť vrátane [návrhu] nariadenia (EÚ) .../... o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia a [návrhu] nariadenia Rady (EÚ) .../... o rámci opatrení na zabezpečenie poskytovania zdravotníckych protipatrení dôležitých v krízovej situácii;
 - b) odhad počtu hospodárskych operácií alebo používateľov, ktorí sa spoliehajú na narušené odvetvie alebo odvetvia jednotného trhu pri poskytovaní dotknutého tovaru alebo služieb;
 - c) význam príslušného tovaru alebo služieb pre iné odvetvia;
 - d) vplyvy na hospodárske a spoločenské činnosti, životné prostredie a verejnú bezpečnosť z hľadiska stupňa a trvania týchto vplyvov;
 - e) dotknuté hospodárske subjekty neboli schopné poskytnúť v primeranom čase riešenie konkrétnych aspektov krízy na dobrovoľnom základe;
 - f) postavenie dotknutých hospodárskych subjektov na trhu v príslušnom odvetví alebo odvetviach;
 - g) zemepisná oblasť, ktorá je a mohla by byť dotknutá, vrátane akýchkoľvek cezhraničných vplyvov na fungovanie dodávateľských reťazcov, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie zásadných spoločenských alebo hospodárskych činností na jednotnom trhu;
 - h) význam dotknutého hospodárskeho subjektu pri udržiavaní dostatočnej úrovne dodávky tovaru alebo služieb, pričom sa zohľadní dostupnosť alternatívnych prostriedkov na poskytovanie tohto tovaru alebo služieb, a
 - i) absencia náhradného tovaru, vstupov alebo služieb.

Článok 14

Aktivácia

1. Režim núdzovej situácie na jednotnom trhu možno aktivovať bez toho, aby sa v súvislosti s rovnakým tovarom alebo službami predtým aktivoval režim obozretného dohľadu nad jednotným trhom. Ak bol predtým aktívovaný režim obozretného dohľadu, režim núdzovej situácie ho môže čiastočne alebo úplne nahradiť.

2. Ak Komisia s prihliadnutím na stanovisko, ktoré poskytla poradná skupina, usúdi, že nastala núdzová situácia na jednotnom trhu, navrhne Rade, aby aktivovala režim núdzovej situácie na jednotnom trhu.
3. Rada môže aktivovať režim núdzovej situácie na jednotnom trhu prostredníctvom vykonávacieho aktu Rady. Trvanie aktivácie sa určí vo vykonávacom akte a je maximálne šesť mesiacov.
4. Aktivácia režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu v súvislosti s určitým tovarom a službami nebráni aktivácii alebo pokračovaniu v uplatňovaní režimu obozretného dohľadu a zavedeniu opatrení stanovených v článkoch 11 a 12 týkajúcich sa rovnakého tovaru a služieb.
5. Hneď po aktivácii režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu bezodkladne prijme zoznam tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii. Zoznam možno meniť prostredníctvom vykonávacích aktov.
6. Vykonávací akt Komisie uvedený v odseku 5 sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42 ods. 2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa vplyvov krízy na jednotný trh Komisia prijme okamžité uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 42 ods. 3.

Článok 15 Predĺženie a deaktivácia

1. Ak sa Komisia s prihliadnutím na stanovisko, ktoré poskytla poradná skupina, domnieva, že je potrebné predĺženie režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu, navrhne Rade, aby predĺžila režim núdzovej situácie na jednotnom trhu. S výhradou naliehavých a výnimočných zmien okolností sa Komisia bude snažiť podať takýto návrh najneskôr 30 dní pred uplynutím obdobia, na ktoré bol aktivovaný režim núdzovej situácie na jednotnom trhu. Rada môže prostredníctvom vykonávacieho aktu predĺžiť režim núdzovej situácie na jednotnom trhu vždy najviac o šesť mesiacov.
2. Ak má poradná skupina konkrétne a spoľahlivé dôkazy o tom, že núdzová situácia na jednotnom trhu by sa mala deaktivovať, môže na tento účel sformulovať stanovisko a postúpiť ho Komisii. Ak Komisia s prihliadnutím na stanovisko, ktoré poskytla poradná skupina, usúdi, že núdzová situácia na jednotnom trhu už neexistuje, bezodkladne navrhne Rade deaktiváciu režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu.
3. Opatrenia prijaté v súlade s článkami 24 až 33 a v súlade s núdzovými postupmi zavedenými v príslušných právnych rámcoch Únie prostredníctvom zmien odvetvových právnych predpisov o výrobkoch stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/424, nariadenie (EÚ) 2016/425, nariadenie (EÚ) 2016/426, nariadenie (EÚ) 2019/1009 a nariadenie (EÚ) č. 305/2011 a zavádzajú sa núdzové postupy posudzovania zhody, prijímanie spoločných špecifikácií a dohľad nad trhom v kontexte núdzovej situácie na jednotnom trhu, a v smernici Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EÚ, 2013/29/EÚ, 2014/28/EÚ, 2014/29/EÚ, 2014/30/EÚ, 2014/31/EÚ, 2014/32/EÚ, 2014/33/EÚ, 2014/34/EÚ, 2014/35/EÚ, 2014/53/EÚ a 2014/68/EÚ a zavádzajú sa núdzové postupy posudzovania zhody, prijímania spoločných špecifikácií a dohľad nad trhom

v súvislosti s jednotným trhom, sa prestávajú uplatňovať po deaktivácii trvania režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu. Komisia predloží Rade posúdenie účinnosti opatrení prijatých pri riešení núdzovej situácie na jednotnom trhu najneskôr tri mesiace po uplynutí platnosti opatrení na základe informácií získaných prostredníctvom mechanizmu monitorovania stanoveného v článku 11.

HLAVA II

VOENÝ POHYB POČAS NÚDZOVEJ SITUÁCIE NA JEDNOTNOM TRHU

Kapitola I

Opatrenia na obnovenie a uľahčenie voľného pohybu

Článok 16

Všeobecné požiadavky na opatrenia obmedzujúce voľný pohyb s cieľom riešiť núdzovú situáciu na jednotnom trhu

1. Pri prijímaní a uplatňovaní vnútroštátnych opatrení v reakcii na núdzovú situáciu na jednotnom trhu a súvisiacu krízu členské štáty zabezpečia, aby ich opatrenia boli plne v súlade so zmluvou a právom Únie, a najmä s požiadavkami stanovenými v tomto článku.
2. Akékoľvek obmedzenie bude časovo obmedzené a odstráni sa hneď, ako to situácia dovoľí. Okrem toho by sa v rámci akéhokoľvek obmedzenia mala zohľadňovať situácia pohraničných regiónov.
3. Žiadna požiadavka uložená občanom a podnikom nesmie vytvárať neprimerané alebo zbytočné administratívne zaťaženie.
4. Členské štáty jasne a jednoznačne informujú občanov, spotrebiteľov, podniky, pracovníkov a ich zástupcov o opatreniach, ktoré ovplyvňujú ich práva na voľný pohyb.
5. Členské štáty zabezpečia, aby všetky dotknuté zainteresované strany boli informované o opatreniach obmedzujúcich voľný pohyb tovaru, služieb a osôb vrátane pracovníkov a poskytovateľov služieb pred nadobudnutím ich účinnosti. Členské štáty zabezpečia nepretržitý dialóg so zainteresovanými stranami vrátane komunikácie so sociálnymi partnermi a medzinárodnými partnermi.

Článok 17

Zakázané obmedzenia práv na voľný pohyb počas núdzovej situácie na jednotnom trhu

1. Počas režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu a pri reakcii na núdzovú situáciu na jednotnom trhu sa členské štáty zdržia zavedenia ktoréhokoľvek z týchto opatrení:
 - a) zákazy vývozu v rámci Únie alebo iné opatrenia s rovnocenným účinkom na tovar alebo služby dôležité v krízovej situácii uvedené vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5;
 - b) obmedzenia vývozu tovaru alebo poskytovania alebo prijímania služieb v rámci EÚ alebo opatrenia s rovnocenným účinkom, ak tieto obmedzenia spôsobujú niektorú z týchto situácií:
 - i) narúšajú dodávateľské reťazce tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii, ktoré sú uvedené vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5, alebo

- ii) vytvárajú alebo zvyšujú nedostatok takéhoto tovaru a služieb na jednotnom trhu;
 - c) diskriminácia medzi členskými štátmi alebo medzi občanmi, a to aj v ich úlohe poskytovateľov služieb alebo pracovníkov, priamo na základe štátnej príslušnosti alebo v prípade spoločností na základe miesta sídla, ústrednej správy alebo hlavného miesta podnikania;
 - d) obmedzenia voľného pohybu osôb zapojených do výroby tovaru dôležitého v krízovej situácii, ktorý je uvedený vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5, a jeho častí, alebo do poskytovania služieb dôležitých v krízovej situácii, ktoré sú uvedené vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5, alebo iné opatrenia s rovnocenným účinkom, ktoré:
 - i) spôsobujú nedostatok potrebnej pracovnej sily na jednotnom trhu a tým narúšajú dodávateľské reťazce tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii alebo vytvárajú alebo zvyšujú nedostatok takéhoto tovaru a služieb na jednotnom trhu, alebo
 - ii) sú priamo diskriminačné na základe štátnej príslušnosti osoby.
2. Počas režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu a pri reakcii na núdzovú situáciu na jednotnom trhu sa členské štáty zdržia akéhokoľvek z týchto krokov, pokiaľ ich vykonanie nie je spojené s povahou krízy:
- a) uplatňovanie veľkorysejších pravidiel na tovar pochádzajúci zo susedného členského štátu, ktoréhokoľvek iného členského štátu alebo skupiny členských štátov v porovnaní s tovarom pochádzajúcim z iných členských štátov;
 - b) selektívne zamietnutie vstupu tovaru pochádzajúceho z iných konkrétnych členských štátov na ich územie;
 - c) zavedenie zákazov prevádzkovania nákladnej dopravy.
3. Počas režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu a pri reakcii na núdzovú situáciu na jednotnom trhu sa členské štáty zdržia akéhokoľvek z týchto krokov, pokiaľ ich vykonanie nie je spojené s povahou krízy/núdzovou situáciou na jednotnom trhu:
- a) zákaz typov služieb alebo spôsobov poskytovania služieb;
 - b) blokovanie tokov osobnej dopravy.
4. Počas režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu a pri reakcii na núdzovú situáciu na jednotnom trhu sa členské štáty zdržia ktoréhokoľvek z týchto opatrení:
- a) uplatňovanie veľkorysejších pravidiel na cestovanie do jedného členského štátu alebo z neho, do iného členského štátu alebo skupiny členských štátov alebo z nich v porovnaní s cestovaním do iných členských štátov a z nich, pokiaľ ich vykonanie nie je spojené s povahou krízy/núdzovou situáciou na jednotnom trhu;
 - b) odopieranie osobám, ktoré využívajú právo na voľný pohyb podľa právnych predpisov Únie, práva vstúpiť na územie ich členského štátu štátnej príslušnosti alebo pobytu, práva opustiť územie členských štátov a cestovať do členského štátu štátnej príslušnosti alebo pobytu, alebo práva na tranzit cez členský štát s cieľom dostať sa do členského štátu štátnej príslušnosti alebo pobytu;
 - c) zákaz služobných ciest spojených s výskumom a vývojom, s výrobou tovaru dôležitého v krízovej situácii, ktorý je uvedený vo vykonávacom akte prijatom

podľa článku 14 ods. 5, alebo s jeho uvádzaním na trh alebo súvisiacimi kontrolami;

- d) uloženie zákazov cestovania vrátane cestovania z naliehavých rodinných dôvodov, ak tieto zákazy nie sú vhodné na dosiahnutie akéhokoľvek oprávneného verejného záujmu, ktorý sa takýmito opatreniami údajne sleduje, alebo zjavne idú nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa;
 - e) uloženie obmedzení pracovníkom a poskytovateľom služieb a ich zástupcom, pokiaľ ich vykonanie nie je spojené s povahou krízy/núdzovou situáciou na jednotnom trhu a zjavne to neprekračuje rámec nevyhnutný na tento účel.
5. Ak bola aktivovaná núdzová situácia na jednotnom trhu v súlade s článkom 14, pričom v danom členskom štáte kríza nemá vplyv na činnosti, ktoré vykonávajú poskytovatelia služieb, zástupcovia podnikov a pracovníci, a aj napriek kríze je možné bezpečné cestovanie, tento členský štát nesmie uložiť cestovné obmedzenia takým kategóriám osôb z iných členských štátov, ktoré by im bránili v prístupe na miesto výkonu ich činnosti alebo na pracovisko.
6. Keď sa v súlade s článkom 14 aktivuje núdzová situácia na jednotnom trhu a mimoriadne okolnosti vyplývajúce z krízy neumožňujú všetkým poskytovateľom služieb, zástupcom podnikov a pracovníkom z iných členských štátov cestovať a mať neobmedzený prístup na miesto výkonu svojej činnosti alebo na pracovisko, ale cestovanie je stále možné, členské štáty neuložia cestovné obmedzenia na:
- a) tých poskytovateľov služieb, ktorí poskytujú služby dôležité v krízovej situácii uvedené vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5, alebo zástupcov podnikov alebo pracovníkov, ktorí sa podieľajú na výrobe tovaru dôležitého v krízovej situácii alebo poskytovaní služieb dôležitých v krízovej situácii uvedených vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5, s cieľom umožniť im prístup na miesto výkonu ich činnosti, ak sú činnosti v príslušnom odvetví v členskom štáte stále povolené;
 - b) pracovníkov civilnej ochrany, aby im umožnili neobmedzený prístup na miesto výkonu ich činnosti s ich vybavením v ktoromkoľvek z členských štátov.
7. Pri prijímaní opatrení uvedených v tomto ustanovení členské štáty zabezpečia úplný súlad so zmluvami a právom Únie. Toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že oprávňuje alebo odôvodňuje obmedzenia voľného pohybu v rozpore so zmluvami alebo inými ustanoveniami práva Únie.

Článok 18

Podporné opatrenia

1. Počas režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť podporné opatrenia na posilnenie voľného pohybu osôb uvedeného v článku 17 ods. 6 a 7. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 422 ods. 2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa vplyvov krízy na jednotný trh Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 42 ods. 3.
2. Ak Komisia počas režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu zistí, že členské štáty zaviedli vzory potvrdení, že jednotlivец alebo hospodársky subjekt je poskytovateľom služieb, ktorý poskytuje služby dôležité v krízovej situácii,

zástupcom podniku alebo pracovníkom, ktorý sa podieľa na výrobe tovaru dôležitého v krízovej situácii alebo poskytovaní služieb dôležitých v krízovej situácii, alebo pracovníkom civilnej ochrany, pričom sa domnieva, že používanie rôznych vzorov každým členským štátom je prekážkou voľného pohybu v čase núdzovej situácie na jednotnom trhu, môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vydať, ak to považuje za potrebné na podporu voľného pohybu týchto kategórií osôb a ich vybavenia počas prebiehajúcej núdzovej situácie na jednotnom trhu, vzory potvrdení, že spĺňajú príslušné kritériá na uplatňovanie článku 17 ods. 6 vo všetkých členských štátoch.

3. Vykonávacie akty uvedené v odsekoch 1 a 2 sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42 ods. 2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa vplyvov krízy na jednotný trh Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 42 ods. 3.

Kapitola II

Transparentnosť a administratívna pomoc

Článok 19 *Oznámenia*

1. Počas núdzovej situácie na jednotnom trhu členské štáty oznamujú Komisii všetky návrhy opatrení dôležitých v krízovej situácii, ktorými sa obmedzuje voľný pohyb tovaru a sloboda poskytovať služby, ako aj obmedzenia dôležité v krízovej situácii týkajúce sa voľného pohybu osôb vrátane pracovníkov, a to spolu s dôvodmi týchto opatrení.

Takéto oznámenie nebráni členským štátom prijať príslušné opatrenia v prípade, že treba okamžite konať z dôvodov vyplývajúcich z vážnych a nepredvídateľných okolností. Členské štáty bezodkladne oznámia prijaté opatrenie spolu s odôvodnením potreby okamžitého prijatia opatrenia.
2. Členské štáty poskytnú Komisii vyhlásenie o dôvodoch, prečo je prijatie takéhoto opatrenia opodstatnené a primerané, pokiaľ tieto dôvody neboli objasnené už v oznámenom opatrení. Členské štáty oznámia Komisii úplné znenie vnútroštátnych legislatívnych alebo regulačných ustanovení, ktoré toto opatrenie obsahujú alebo sú ním upravené.
3. Na oznámenia podľa tohto článku členské štáty využívajú informačný systém zriadený pre oznámenia podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535⁵⁰.
4. Komisia bezodkladne oznámi oznámené opatrenia ostatným členským štátom a zároveň ich oznámi poradnej skupine.
5. Ak sa poradná skupina rozhodne poskytnúť stanovisko k oznámenému opatreniu, urobí tak do štyroch pracovných dní odo dňa, keď bolo Komisii doručené oznámenie týkajúce sa tohto opatrenia.
6. Komisia zabezpečí, aby boli občania a podniky informovaní o oznámených opatreniach, pokiaľ členské štáty nepožadujú, aby opatrenia zostali dôverné, alebo ak sa Komisia domnieva, že zverejnenie týchto opatrení, ako aj rozhodnutí

⁵⁰ Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1.

a pripomienok členských štátov prijatých v súlade s týmto článkom, by malo vplyv na bezpečnosť a verejný poriadok Európskej únie alebo jej členských štátov.

7. Členské štáty odložia prijatie oznámeného návrhu opatrenia o 10 dní od dátumu doručenia oznámenia uvedeného v tomto článku Komisia.
8. Komisia do 10 dní odo dňa doručenia oznámenia preskúma zlučiteľnosť každého navrhovaného alebo prijatého opatrenia s právom Únie vrátane článkov 16 a 17 tohto nariadenia, ako aj zásady proporcionality a nediskriminácie, a môže poskytnúť pripomienky k oznámenému opatreniu, ak existujú okamžité zjavné a závažné dôvody domnievať sa, že nie je v súlade s právom Únie. Oznamujúci členský štát takéto pripomienky zohľadní. Komisia môže za mimoriadnych okolností, najmä s cieľom získať vedecké poradenstvo, dôkazy alebo technické odborné znalosti v súvislosti s vyvíjajúcou sa situáciou, túto desaťdňovú lehotu predĺžiť. Komisia uvedie dôvody, ktoré opodstatňujú každé takéto predĺženie, stanoví novú lehotu a bezodkladne informuje členské štáty o novej lehote a dôvodoch predĺženia.
9. Členské štáty môžu takisto poskytnúť pripomienky členskému štátu, ktorý opatrenie oznámil; tento členský štát uvedené pripomienky zohľadní.
10. Oznamujúci členský štát informuje Komisiu o opatreniach, ktoré zamýšľa prijať, aby vyhovel pripomienkam podaným v súlade s odsekom 8, a to do 10 dní od ich doručenia.
11. Ak Komisia zistí, že opatrenia oznámené oznamujúcim členským štátom stále nie sú v súlade s právom Únie, môže do 30 dní od tohto oznámenia vydať rozhodnutie, ktorým od daného členského štátu požaduje, aby sa zdržal prijatia oznámeného návrhu opatrenia. Oznamujúci členský štát bezodkladne informuje Komisiu o prijatom znení oznámeného návrhu opatrenia.
12. Ak Komisia zistí, že už prijaté opatrenie, ktoré jej bolo oznámené, nie je v súlade s právom Únie, môže do 30 dní od tohto oznámenia vydať rozhodnutie, ktorým členský štát požiada o jeho zrušenie. Ak oznamujúci členský štát upraví už oznámené prijaté opatrenie, bezodkladne informuje o znení revidovaného opatrenia.
13. Komisia môže výnimočne predĺžiť 30-dňovú lehotu uvedenú v odsekoch 11 a 12, aby zohľadnila zmenu okolností, najmä s cieľom získať vedecké poradenstvo, dôkazy alebo technické odborné znalosti v súvislosti s vyvíjajúcou sa situáciou. Komisia uvedie dôvody, ktoré opodstatňujú každé takéto predĺženie, stanoví novú lehotu a bezodkladne informuje členské štáty o novej lehote a dôvodoch predĺženia.
14. Rozhodnutia Komisie uvedené v odsekoch 11 a 12 sa zakladajú na dostupných informáciách a môžu sa vydať, ak existujú okamžité zjavné a závažné dôvody domnievať sa, že oznámené opatrenia nie sú v súlade s právom Únie vrátane článkov 16 alebo 17 tohto nariadenia, so zásadou proporcionality alebo so zásadou nediskriminácie. Prijatím týchto rozhodnutí nie je dotknutá možnosť Komisie prijať opatrenia v neskoršej fáze vrátane začatia postupu v prípade nesplnenia povinnosti na základe článku 258 ZFEÚ.
15. Okrem prípadov, keď sa tak bude diať na výslovnú žiadosť oznamujúceho členského štátu, nesmú mať informácie poskytované na základe tohto článku dôverný charakter. Každá takáto žiadosť sa musí týkať návrhu opatrení a musí byť odôvodnená.
16. Komisia zverejní znenie opatrení prijatých členskými štátmi v súvislosti s núdzovou situáciou na jednotnom trhu, ktoré obmedzujú voľný pohyb tovaru, služieb a osôb vrátane pracovníkov, ktoré boli oznámené prostredníctvom oznámení uvedených

v tomto článku, ako aj prostredníctvom iných zdrojov. Znenie opatrení sa uverejní do jedného pracovného dňa od jeho doručenia prostredníctvom elektronickej platformy, ktorú spravuje Komisia.

Článok 20

Odkaz na iné mechanizmy oznamovania

1. Ak sa od členského štátu vyžaduje, aby oznámil opatrenie podľa článku 19 tohto nariadenia a podľa článku 5 ods. 1 smernice (EÚ) 2015/1535⁵¹, oznámenie vykonané podľa tohto nariadenia sa považuje za také, ktorým sa zároveň splnila oznamovacia povinnosť stanovená v článku 5 ods. 1 smernice (EÚ) 2015/1535.
2. Ak sa od členského štátu vyžaduje, aby oznámil opatrenie podľa článku 19 tohto nariadenia a podľa článku 15 ods. 7 alebo článku 39 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES⁵², oznámenie vykonané podľa tohto nariadenia sa považuje za také, ktorým sa zároveň splnili oznamovacie povinnosti stanovené v smernici 2006/123/ES. Podobne rozhodnutia Komisie uvedené v článku 19 ods. 11 a 12 tohto nariadenia sa na účely smernice 2006/123/ES považujú za rozhodnutie prijaté podľa článku 15 ods. 7 uvedenej smernice.
3. Ak sa od členského štátu vyžaduje, aby oznámil opatrenie podľa článku 19 tohto nariadenia a informoval Komisiu v súlade s článkom 59 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES⁵³, toto oznámenie sa považuje za také, ktorým sa zároveň splnila informačná povinnosť stanovená v článku 59 ods. 5 smernice 2005/36/ES.

Článok 21

Jednotné kontaktné miesta v členských štátoch

1. Členské štáty prevádzkujú vnútroštátne jednotné kontaktné miesta, ktoré občanom, spotrebiteľom, hospodárskym subjektom a pracovníkom a ich zástupcom poskytujú túto pomoc:
 - a) pomoc pri vyžiadaní a získaní informácií o vnútroštátnych obmedzeniach voľného pohybu tovaru, služieb, osôb a pracovníkov, ktoré súvisia s aktivovanou núdzovou situáciou na jednotnom trhu;
 - b) pomoc pri vykonávaní akýchkoľvek krízových postupov a formalít na vnútroštátnej úrovni, ktoré boli zavedené v dôsledku aktivovanej núdzovej situácie na jednotnom trhu.
2. Členské štáty zabezpečia, aby občania, spotrebiteľia, hospodárske subjekty a pracovníci a ich zástupcovia mohli na svoju žiadosť a prostredníctvom príslušných jednotných kontaktných miest získať od príslušných orgánov informácie o spôsobe, akým sa príslušné vnútroštátne opatrenia reakcie na krízu všeobecne vykladajú a uplatňujú. Ak je to vhodné, takéto informácie obsahujú vysvetlenie jednotlivých krokov. Informácie sa poskytujú jasným, pochopiteľným a zrozumiteľným jazykom. Sú ľahko dostupné na diaľku a elektronickými prostriedkami a aktualizujú sa.

⁵¹ Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1.

⁵² Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36.

⁵³ Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22.

Článok 22

Jednotné kontaktné miesto na úrovni Únie

1. Komisia zriadi a prevádzkuje jednotné kontaktné miesto na úrovni Únie.
2. Jednotné kontaktné miesto na úrovni Únie poskytuje občanom, spotrebiteľom, hospodárskym subjektom, pracovníkom a ich zástupcom túto pomoc:
 - a) pomoc pri vyžiadaní a získaní informácií o opatreniach reakcie na krízu na úrovni Únie, ktoré sú relevantné pre aktivovanú núdzovú situáciu na jednotnom trhu alebo ktoré majú vplyv na uplatňovanie voľného pohybu tovaru, služieb, osôb a pracovníkov;
 - b) pomoc pri vykonávaní akýchkoľvek krízových postupov a formalít, ktoré boli zavedené na úrovni Únie v dôsledku aktivovanej núdzovej situácie na jednotnom trhu;
 - c) zostavenie zoznamu všetkých vnútroštátnych krízových opatrení a národných kontaktných miest.

HLAVA III

OPATRENIA REAKCIE NA NÚDZOVÉ SITUÁCIE NA JEDNOTNOM TRHU

Kapitola I

Cielené žiadosti o informácie a dostupnosť tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii

Článok 23

Požiadavka dvojitej aktivácie

1. Záväzná opatrenia zahrnuté v tejto kapitole môže Komisia prijať prostredníctvom vykonávacích aktov v súlade s článkom 24 ods. 2, článkom 26 prvým pododsekom a článkom 27 ods. 2 až po aktivácii núdzovej situácie na jednotnom trhu prostredníctvom vykonávacieho aktu Rady v súlade s článkom 14.
2. Vo vykonávacom akte, ktorým sa zavádza opatrenie zahrnuté v tejto kapitole, sa jasne a konkrétne uvedú tovar a služby dôležité v krízovej situácii, na ktoré sa toto opatrenie vzťahuje. Toto opatrenie sa uplatňuje len počas trvania režimu núdzovej situácie.

Článok 24

Žiadosti hospodárskym subjektom o informácie

1. V prípade závažného nedostatku súvisiaceho s krízou alebo bezprostrednej hrozby tohto nedostatku môže Komisia vyzvať zastupujúce organizácie alebo hospodárske subjekty v dodávateľských reťazcoch dôležitých v krízovej situácii, aby dobrovoľne v stanovenej lehote poskytli Komisii konkrétne informácie o výrobných kapacitách a možných existujúcich zásobách tovaru dôležitého v krízovej situácii a jeho komponentov vo výrobných zariadeniach Únie a v zariadeniach tretích krajín, ktoré prevádzkujú, uzatvárajú s nimi zmluvy alebo od ktorých nakupujú dodávky, ako aj informácie o všetkých relevantných narušeníach dodávateľského reťazca v danej lehote.

2. Ak adresáti nezašlú informácie požadované v súlade s odsekom 1 v stanovenej lehote a neposkytnú platné odôvodnenie, prečo tak neurobili, Komisia môže prostredníctvom vykonávacieho aktu požadovať, aby poskytli informácie, pričom vo vykonávacom akte uvedie, prečo je to primerané a nevyhnutné urobiť, a uvedie tovar a služby dôležité v krízovej situácii a adresátov, ktorých sa žiadosť o informácie týka, a informácie, o ktoré sa žiada, pričom v prípade potreby poskytne vzor s otázkami, ktoré možno adresovať hospodárskym subjektom.
3. Žiadosti o informácie uvedené v odseku 1 sa môžu týkať:
 - a) cielených informácií pre Komisiu v súvislosti s výrobnými kapacitami a možnými existujúcimi zásobami tovaru dôležitého v krízovej situácii a jeho komponentov vo výrobných zariadeniach nachádzajúcich sa v Únii a výrobných zariadeniach nachádzajúcich sa v tretej krajine, ktoré organizácia alebo prevádzkovateľ uvedený v odseku 1 prevádzkuje, uzatvára s nimi zmluvy alebo od ktorých nakupuje dodávky, pričom plne rešpektuje podnikové a obchodné tajomstvá a požaduje od nich, aby zaslali Komisii harmonogram očakávaného objemu produkcie na nasledujúce tri mesiace pre výrobné zariadenie nachádzajúce sa v Únii, ako aj všetky relevantné narušenia dodávateľského reťazca;
 - b) ďalších informácií potrebných na posúdenie povahy alebo rozsahu daného narušenia dodávateľského reťazca alebo nedostatku v ňom.
4. Po aktivácii povinných žiadostí hospodárskym subjektom o informácie prostredníctvom vykonávacieho aktu Komisia zašle formálne rozhodnutie každej z týchto organizácií zastupujúcich hospodárske subjekty v dodávateľských reťazcoch dôležitých v krízovej situácii, ktoré boli uvedené vo vykonávacom akte, a požiada o informácie uvedené vo vykonávacom akte. Ak je to možné, Komisia sa opiera o príslušné a dostupné zoznamy kontaktov hospodárskych subjektov pôsobiacich vo vybraných dodávateľských reťazcoch tovarov a služieb dôležitých v krízovej situácii, ktoré zostavili členské štáty. Komisia môže získať potrebné informácie o príslušných hospodárskych subjektoch od členských štátov.
5. V rozhodnutiach Komisie obsahujúcich individuálne žiadosti o informácie sa uvádza odkaz na vykonávací akt uvedený v odseku 2, na ktorom sú založené, a odkaz na situácie závažného nedostatku súvisiaceho s krízou alebo bezprostrednej hrozby tohto nedostatku, ktorá ich vyvolala. Každá žiadosť o informácie musí byť riadne odôvodnená a primeraná, pokiaľ ide o objem, povahu a podrobnosť údajov, ako aj frekvenciu prístupu k požadovaným údajom, a je potrebná na účely riadenia núdzovej situácie alebo na zostavovanie príslušných úradných štatistík. V žiadosti sa uvedie primeraná lehota, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť. Zohľadňuje sa úsilie, ktoré hospodársky subjekt alebo zastupujúca organizácia musia vynaložiť na zhromaždenie a sprístupnenie údajov. Formálne rozhodnutie obsahuje aj záruky na ochranu údajov v súlade s článkom 39 tohto nariadenia, záruky na neposkytovanie citlivých obchodných informácií uvedených v odpovedi v súlade s článkom 25 a informácie o možnosti napadnúť ho na Súdnom dvore Európskej únie v súlade s príslušným právom Únie, o pokutách stanovených v článku 28 za nesplnenie požiadavky a o lehote na odpoveď.
6. Požadované informácie v mene príslušného hospodárskeho subjektu alebo združenia hospodárskych subjektov môžu poskytnúť majitelia hospodárskych subjektov alebo ich zástupcovia a v prípade právnických osôb, spoločností alebo firiem alebo združení bez právnej subjektivity ich môžu poskytnúť osoby oprávnené ich

zastupovať na základe zákona alebo stanov. Každý hospodársky subjekt alebo združenie hospodárskych subjektov poskytne požadované informácie na individuálnom základe v súlade s pravidlami Únie o hospodárskej súťaži, ktorými sa upravuje výmena informácií. Riadne splnomocnení právnicki môžu poskytovať informácie v mene svojich klientov. Klienti naďalej nesú plnú zodpovednosť za poskytnuté neúplné, nesprávne alebo zavádzajúce informácie.

7. Súdny dvor Európskej únie má neobmedzenú súdnu právomoc preskúmať rozhodnutia, ktorými Komisia uložila povinnú žiadosť o informácie určenú pre hospodársky subjekt.
8. Vykonávacie akty uvedené v odseku 2 sa prijímajú v súlade s postupom výboru uvedeným v článku 42 ods. 2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa vplyvov krízy na jednotný trh Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 42 ods. 3.

Článok 25

Dôvernoscť a spracúvanie informácií

1. Informácie získané ako výsledok uplatňovania tohto nariadenia sa používajú len na účely, pre ktoré boli vyžiadané.
2. Členské štáty a Komisia zabezpečia ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých a dôverných informácií získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia vrátane odporúčaní a opatrení, ktoré sa majú prijať, v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.
3. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby sa stupeň utajenia utajovaných skutočností poskytovaných alebo vymieňaných podľa tohto nariadenia neznižoval a aby sa takéto utajované skutočnosti neodtajňovali bez predchádzajúceho písomného súhlasu pôvodcu.
4. Komisia môže poradnej skupine uvedenej v článku 4 predložiť súhrnné informácie založené na akýchkoľvek informáciách zhromaždených podľa článku 24.
5. Komisia neuskutoční výmenu žiadnych informácií spôsobom, ktorý by mohol viesť k identifikácii jednotlivého prevádzkovateľa, ak by výmena informácií mala za následok potenciálne poškodenie obchodných záujmov alebo poškodenie dobrého mena tohto prevádzkovateľa alebo zverejnenie akýchkoľvek obchodných tajomstiev.

Článok 26

Cielené zmeny harmonizovaných právnych predpisov o výrobkoch

Po tom, ako sa režim núdzovej situácie na jednotnom trhu aktivoval prostredníctvom vykonávacieho aktu Rady prijatého podľa článku 14, a ak existuje nedostatok tovaru dôležitého v krízovej situácii, Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov aktivovať núdzové postupy zahrnuté do právnych rámcov Únie zmenených [nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/424, nariadenie (EÚ) 2016/425, nariadenie (EÚ) 2016/426, nariadenie (EÚ) 2019/1009 a nariadenie (EÚ) č. 305/2011 a ktorým sa zavádzajú núdzové postupy posudzovania zhody, prijímanie spoločných špecifikácií a dohľad nad trhom v kontexte núdzovej situácie na jednotnom trhu, a smernicou Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EÚ, 2013/29/EÚ, 2014/28/EÚ, 2014/29/EÚ, 2014/30/EÚ, 2014/31/EÚ, 2014/32/EÚ, 2014/33/EÚ, 2014/34/EÚ, 2014/35/EÚ, 2014/53/EÚ a 2014/68/EÚ a ktorou sa zavádzajú

núdzové postupy posudzovania zhody, prijímanie spoločných špecifikácií a dohľad nad trhom v súvislosti s jednotným trhom], pokiaľ ide o tovar dôležitý v krízovej situácii, pričom sa uvedie, ktorý tovar dôležitý v krízovej situácii a núdzové postupy podliehajú aktivácii, s uvedením dôvodov takejto aktivácie a jej proporcionality, a s uvedením trvania takejto aktivácie.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42 ods. 2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa vplyvov krízy na jednotný trh Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 42 ods. 3.

Článok 27 *Prioritné objednávky*

1. Komisia môže vyzvať jeden alebo viacero hospodárskych subjektov v dodávateľských reťazcoch dôležitých v krízovej situácii so sídlom v Únii, aby prijali a uprednostnili určité objednávky na výrobu alebo dodávku tovaru dôležitého v krízovej situácii (ďalej len „prioritná objednávka“).
2. Ak hospodársky subjekt neprijme a neuprednostní prioritné objednávky, Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť 14 členských štátov posúdiť nevyhnutnosť a primeranosť možnosti použiť prioritné objednávky. V takýchto prípadoch Komisia dotknutému hospodárskemu subjektu, ako aj všetkým stranám preukázateľne dotknutým potenciálnou prioritnou objednávkou poskytne možnosť vyjadriť svoje stanovisko v primeranej lehote, ktorú stanoví Komisia vzhľadom na okolnosti prípadu. Za mimoriadnych okolností môže Komisia po takomto posúdení príslušnému hospodárskemu subjektu adresovať vykonávací akt, v ktorom ho požiada, aby buď prijal a uprednostnil prioritné objednávky uvedené vo vykonávacom akte, alebo aby vysvetlil, prečo to pre tohto prevádzkovateľa nie je možné alebo vhodné urobiť. Rozhodnutie Komisie sa zakladá na objektívnych údajoch, z ktorých vyplýva, že takéto uprednostňovanie je nevyhnutné na zabezpečenie zachovania zásadných spoločenských hospodárskych činností na jednotnom trhu.
3. Ak hospodársky subjekt, ktorému je adresované rozhodnutie uvedené v odseku 2, akceptuje požiadavku na prijatie a uprednostnenie objednávok uvedených v rozhodnutí, táto povinnosť má prednosť pred akoukoľvek povinnosťou plnenia podľa súkromného alebo verejného práva.
4. Ak hospodársky subjekt, ktorému je adresované rozhodnutie uvedené v odseku 2, odmietne akceptovať požiadavku na prijatie a uprednostnenie objednávok uvedených v rozhodnutí, do 10 dní od oznámenia rozhodnutia poskytne Komisii odôvodnené vysvetlenie, v ktorom uvedie riadne opodstatnené dôvody, prečo preň nie je možné alebo vhodné vzhľadom na ciele tohto ustanovenia splniť požiadavku. Medzi takéto dôvody patrí neschopnosť prevádzkovateľa vykonať prioritnú objednávku z dôvodu nedostatočnej výrobnnej kapacity alebo závažného rizika, že prijatie objednávky by pre prevádzkovateľa predstavovalo mimoriadne ťažkosti alebo ekonomickú záťaž, alebo iné dôvody porovnateľnej závažnosti.

Komisia môže takéto odôvodnené vysvetlenie alebo jeho časti zverejniť s náležitým ohľadom na obchodné tajomstvo.
5. Ak sa na hospodársky subjekt so sídlom v Únii vzťahuje opatrenie tretej krajiny, ktoré zahŕňa prioritnú objednávku, informuje o tom Komisiu.

6. Komisia prijme rozhodnutie uvedené v odseku 2 v súlade s platným právom Únie vrátane zásad nevyhnutnosti a proporcionality a v súlade so záväzkami Únie podľa medzinárodného práva. V rozhodnutí sa zohľadnia najmä oprávnené záujmy dotknutého hospodárskeho subjektu a všetky dostupné informácie týkajúce sa nákladov a úsilia potrebného na akúkoľvek zmenu výrobného postupu. Uvedie sa v ňom právny základ jeho prijatia, stanoví sa lehoty, v rámci ktorých sa má prioritná objednávka vykonať, a prípadne sa uvedie výrobok a množstvo. Uvedú sa pokuty stanovené v článku 28 za nedodržanie rozhodnutia. Prioritná objednávka sa zadá za spravodlivú a primeranú cenu.
7. Ak hospodársky subjekt prijme a uprednostní prioritnú objednávku, nenesie zodpovednosť za žiadne porušenie zmluvných povinností, ktoré sa upravujú právom členského štátu, od ktorého sa vyžaduje splnenie prioritnej objednávky. Zodpovednosť je vylúčená len v rozsahu, v akom je porušenie zmluvných povinností nevyhnutné na dodržanie požadovaného uprednostnenia.
8. Vykonávacie akty uvedené v odseku 2 sa prijímú v súlade s postupom preskúmania podľa článku 42 ods. 2. Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa vplyvov krízy na jednotný trh Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 42 ods. 3.

Článok 28

Pokuty prevádzkovateľom za nesplnenie povinnosti odpovedať na povinné žiadosti o informácie alebo splniť prioritné objednávky

1. Komisia môže prostredníctvom rozhodnutia, ak to považuje za potrebné a primerané, uložiť pokuty:
 - a) ak organizácia zastupujúca hospodárske subjekty alebo hospodársky subjekt úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti poskytne nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie v odpovedi na žiadosť predloženú podľa článku 24 alebo neposkytne informácie v stanovenej lehote;
 - b) ak hospodársky subjekt úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti nesplní povinnosť informovať Komisiu o povinnosti voči tretej krajine podľa článku 27 alebo nevysvetlí, prečo neprijal prioritnú objednávku;
 - c) ak hospodársky subjekt úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti nesplní povinnosť, ktorú prijal, uprednostniť určité objednávky tovaru dôležitého v krízovej situácii (ďalej len „prioritná objednávka“) podľa článku 27.
2. Pokuty uložené v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) a b) nepresiahnu sumu 200 000 EUR.
3. Pokuty uložené v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. c) nepresiahnu 1 % priemerného denného obratu v predchádzajúcom obchodnom roku za každý pracovný deň nesplnenia povinnosti podľa článku 27 (prioritné objednávky), pričom sa počítajú od dátumu stanoveného v rozhodnutí a nepresahujú 1 % z celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.
4. Pri stanovení výšky pokuty sa zohľadní veľkosť a ekonomické zdroje dotknutého hospodárskeho subjektu, povaha, závažnosť a trvanie porušenia, pričom sa náležite zohľadnia zásady proporcionality a primeranosti.

5. Súdny dvor Európskej únie má neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie rozhodnutí, v ktorých Komisia stanovila pokutu. Uloženú pokutu môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť.

Článok 29

Premlčacia lehota na uloženie pokút

1. Právomoc Komisie ukladať pokuty v súlade s článkom 30 podlieha týmto premlčacím lehotám:
 - a) dva roky v prípade porušenia ustanovení týkajúcich sa žiadostí o informácie podľa článku 24;
 - b) tri roky v prípade porušenia ustanovení týkajúcich sa povinnosti uprednostniť výrobu tovaru dôležitého v krízovej situácii podľa článku 26 ods. 2.
2. Lehota začína plynúť dňom, keď sa Komisia dozvie o porušení. V prípade pokračujúceho alebo opakovaného porušovania však lehota začína plynúť dňom ukončenia porušovania.
3. Akýmkoľvek opatreniami prijatými Komisiou alebo príslušnými orgánmi členských štátov na účely zabezpečenia dodržiavania ustanovení tohto nariadenia sa premlčacia lehota prerušuje.
4. Prerušenie premlčacej lehoty sa uplatňuje pre všetky strany, ktoré nesú zodpovednosť za účasť na porušení predpisov.
5. Po každom prerušení začne lehota plynúť odznovu. Premlčacia lehota však uplynie najneskôr dňom, v ktorom lehota rovnajúca sa dvojnásobku premlčacej lehoty uplynula bez toho, aby Komisia uložila pokutu. Táto lehota sa predlžuje o čas, počas ktorého je premlčacia lehota pozastavená, pretože rozhodnutie Komisie je predmetom prebiehajúceho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie.

Článok 30

Premlčacie lehoty na vymáhanie pokút

1. Na právomoc Komisie vymáhať rozhodnutia prijaté podľa článku 28 sa vzťahuje premlčacia lehota v dĺžke piatich rokov.
2. Lehota začína plynúť dňom, keď sa rozhodnutie stalo právoplatným.
3. Plynutie premlčacej lehoty na vymáhanie pokút sa preruší:
 - a) oznámením rozhodnutia, ktorým sa mení pôvodná výška pokuty alebo ktorým sa odmieta žiadosť o takúto zmenu;
 - b) každým úkonom Komisie alebo členského štátu konajúceho na žiadosť Komisie, ktorým sa vynucuje splatenie pokuty.
4. Po každom prerušení začne lehota plynúť odznovu.
5. Plynutie premlčacej lehoty na vymáhanie pokút sa pozastavuje:
 - a) počas povolenej lehoty na zaplatenie;
 - b) počas pozastavenia vymáhania platby podľa rozhodnutia Súdného dvora Európskej únie.

Článok 31

Právo na vypočutie pri ukladaní pokút

1. Komisia pred prijatím rozhodnutia podľa článku 28 poskytne hospodárskemu subjektu alebo organizáciám zastupujúcim dotknuté hospodárske subjekty príležitosť na vypočutie v súvislosti:
 - a) s predbežnými zisteniami Komisie vrátane akejkoľvek záležitosti, voči ktorej Komisia vzniesla námietky;
 - b) s opatreniami, ktoré Komisia prípadne zamýšľa prijať vzhľadom na predbežné zistenia podľa písmena a) tohto odseku.
2. Podniky a organizácie zastupujúce dotknuté hospodárske subjekty môžu predložiť svoje pripomienky k predbežným zisteniam Komisie v lehote, ktorú stanoví Komisia vo svojich predbežných zisteniach a ktorá nesmie byť kratšia ako 21 dní.
3. Komisia zakladá svoje rozhodnutia len na námietkach, ku ktorým sa hospodárske subjekty a organizácie zastupujúce dotknuté hospodárske subjekty mohli vyjadriť.
4. V každom konaní sa plne rešpektuje právo hospodárskeho subjektu alebo organizácií zastupujúcich dotknuté hospodárske subjekty na obhajobu. Hospodársky subjekt alebo organizácie zastupujúce dotknuté hospodárske subjekty majú právo na prístup k spisu Komisie podľa podmienok dohody o sprístupnení informácií s výhradou oprávneného záujmu hospodárskych subjektov na ochrane ich obchodných tajomstiev. Právo na prístup k spisu sa nevzťahuje na dôverné informácie a interné dokumenty Komisie alebo orgánov členských štátov. Právo na prístup sa najmä nevzťahuje na korešpondenciu medzi Komisiou a orgánmi členských štátov. Žiadne ustanovenie tohto odseku nebráni Komisii v tom, aby zverejnila a využívala informácie potrebné na preukázanie porušovania.

Kapitola II

Iné opatrenia na zabezpečenie dostupnosti tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii

Článok 32

Koordinovaná distribúcia strategických rezerv

Ak sa ukáže, že strategické rezervy vytvorené členskými štátmi v súlade s článkom 12 nepostačujú na uspokojenie potrieb súvisiacich s núdzovou situáciou na jednotnom trhu, Komisia môže s prihliadnutím na stanovisko poskytnuté poradnou skupinou odporučiť členským štátom, aby distribuovali strategické rezervy cieľovým spôsobom, ak je to možné, so zreteľom na potrebu ďalej nezhoršovať narušenia jednotného trhu, a to aj v zemepisných oblastiach, ktoré sú takýmito narušeniami obzvlášť postihnuté, a v súlade so zásadami nevyhnutnosti, proporcionality a solidarity a čo najefektívnejším využitím rezerv s cieľom ukončiť núdzovú situáciu na jednotnom trhu.

Článok 33

Opatrenia na zabezpečenie dostupnosti a dodávok tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii

1. Keď Komisia usúdi, že existuje riziko nedostatku tovaru dôležitého v krízovej situácii, môže odporučiť, aby členské štáty zaviedli osobitné opatrenia na zabezpečenie účinnej reorganizácie dodávateľských reťazcov a výrobných liniek a aby čo najrýchlejšie využili existujúce zásoby na zvýšenie dostupnosti a dodávky tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii.
2. Opatrenia uvedené v odseku 1 môžu zahŕňať najmä tieto opatrenia:
 - a) uľahčuje rozširovanie alebo reprofiliáciu existujúcich výrobných kapacít alebo vytvorenie nových výrobných kapacít pre tovar dôležitý v krízovej situácii,
 - b) uľahčenie rozšírenia existujúcich kapacít súvisiacich so servisnými činnosťami alebo zriadenia nových kapacít;
 - c) zameranie na zrýchlenie procesu udeľovania povolení pre tovar dôležitý v krízovej situácii.

Časť V

Verejné obstarávanie

KAPITOLA I

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE TOVARU A SLUŽIEB STRATEGICKÉHO VÝZNAMU A TOVARU DÔLEŽITÉHO V KRÍZOVEJ SITUÁCII KOMISIOU V MENE ČLENSKÝCH ŠTÁTOV POČAS REŽIMU OBOZRETNÉHO DOHĽADU A REŽIMU NÚDZOVEJ SITUÁCIE

Článok 34

Žiadosť členských štátov adresovaná Komisii, aby v ich mene obstarávala tovar a služby

1. Dva alebo viaceré členské štáty môžu požiadať Komisiu, aby v mene členských štátov, ktoré chcú byť zastúpené Komisiou (ďalej len „zúčastnené členské štáty“), začala verejné obstarávanie na nákup tovaru a služieb strategického významu uvedených vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 9 ods. 1 alebo tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii uvedených vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5.
2. Komisia posúdi užitočnosť, nevyhnutnosť a primeranosť žiadosti. Ak má Komisia v úmysle nevyhovieť žiadosti, informuje o tom dotknuté členské štáty a poradnú skupinu uvedenú v článku 4. pričom uvedie dôvody svojho zamietnutia.
3. Ak Komisia súhlasí s verejným obstarávaním v mene členských štátov, vypracuje návrh rámcovej dohody, ktorá sa uzatvorí so zúčastnenými členskými štátmi a umožní Komisii obstarávať v ich mene. V tejto dohode sa stanoví podrobné podmienky verejného obstarávania v mene zúčastnených členských štátov uvedených v odseku 1.

Článok 35

Zriadenie a vykonávanie mandátu Komisie na rokovanie

1. Dohodou (uvedenou v článku 34 ods. 3) sa stanoví mandát na rokovanie pre Komisiu, aby v mene zúčastnených členských štátov konala ako centrálna obstarávacia organizácia pre príslušný tovar a služby strategického významu alebo tovar a služby dôležité v krízovej situácii prostredníctvom uzatvárania nových zmlúv.
2. Komisia môže byť v súlade s dohodou oprávnená v mene zúčastnených členských štátov uzatvárať zmluvy s hospodárskymi subjektmi vrátane jednotlivých výrobcov tovaru a služieb strategického významu alebo tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii, ktoré sa týkajú nákupu takéhoto tovaru alebo služieb.
3. Zástupcovia Komisie alebo experti vymenovaní Komisiou môžu vykonávať návštevy na mieste v miestach výrobných zariadení príslušného tovaru strategického významu alebo tovaru dôležitého v krízovej situácii.
4. Komisia vykonáva postupy obstarávania a uzatvára výsledné zmluvy s hospodárskymi subjektmi v mene zúčastnených členských štátov.

Článok 36

Spôsoby verejného obstarávania Komisiou v mene členských štátov

1. Verejné obstarávanie podľa tohto nariadenia vykonáva Komisia v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046⁵⁴ pre vlastné obstarávanie.
2. Zmluvy môžu obsahovať doložku, v ktorej sa uvádza, že členský štát, ktorý sa nezúčastnil na postupe verejného obstarávania, sa môže stať zmluvnou stranou po jej podpísaní, pričom sa podrobne stanoví príslušný postup, ako sa môže stať zmluvnou stranou, a jeho účinky.

KAPITOLA II

SPOLOČNÉ OBSTARÁVANIE POČAS REŽIMU OBOZRETNEHO DOHĽADU A REŽIMU NÚDZOVEJ SITUÁCIE

Článok 37

Spoločný postup obstarávania

Ak je potrebné vykonať spoločné obstarávanie medzi Komisiou a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi z členských štátov v súlade s pravidlami stanovenými v článku 165 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046, členské štáty môžu v plnom rozsahu nadobúdať, prenajímať si alebo formou lízingu získavať spoločne obstarané kapacity.

KAPITOLA III

OBSTARÁVANIE ČLENSKÝMI ŠTÁTMI POČAS REŽIMU NÚDZOVEJ SITUÁCIE

Článok 38

Konzultácie a koordinácia týkajúce sa individuálneho obstarávania členskými štátmi

Po aktivovaní režimu núdzovej situácie na jednotnom trhu podľa článku 14 sa členské štáty pred začatím obstarávania týkajúceho sa tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii uvedených vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 5 v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ poradia medzi sebou a s Komisiou a svoje kroky koordinujú s Komisiou a zástupcami ostatných členských štátov v poradnej skupine⁵⁵.

Článok 39

Zákaz individuálneho obstarávania zo strany zúčastnených členských štátov

Ak bol aktivovaný režim núdzovej situácie na jednotnom trhu podľa článku 16 a obstarávanie zo strany Komisie v mene členských štátov sa začalo v súlade s článkami 34 až 36, verejní obstarávatelia zúčastnených členských štátov neobstarajú tovar alebo služby, na ktoré sa vzťahuje takéto obstarávanie, inými prostriedkami.

⁵⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁵⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

Časť VI

Záverečné ustanovenia

Článok 40

Ochrana osobných údajov

1. Týmto nariadením nie sú dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa ich spracúvania osobných údajov podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 a smernice 2002/58/ES o súkromí a elektronických komunikáciách ani povinnosti Komisie a prípadne iných inštitúcií a orgánov Únie, ktoré sa týkajú ich spracúvania osobných údajov podľa nariadenia (EÚ) 2018/1725 pri plnení ich povinností.
2. Osobné údaje sa nespracúvajú ani neoznamujú okrem prípadov, keď je to nevyhnutne potrebné na účely tohto nariadenia. V takýchto prípadoch sa primerane uplatnia podmienky nariadenia (EÚ) 2016/679 a nariadenia (EÚ) 2018/1725.
3. Ak spracúvanie osobných údajov nie je bezpodmienečne nevyhnutné na splnenie mechanizmov stanovených v tomto nariadení, osobné údaje sa anonymizujú takým spôsobom, aby nebolo možné dotknutú osobu identifikovať.

Článok 41

Digitálne nástroje

Komisia a členské štáty môžu vytvoriť interoperabilné digitálne nástroje alebo infraštruktúry IT podporujúce ciele tohto nariadenia. Takéto nástroje alebo infraštruktúry možno vyvinúť mimo trvania núdzovej situácie na jednotnom trhu.

Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví technické aspekty takýchto nástrojov alebo infraštruktúr. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 42 ods. 2.

Článok 42

Výbor

1. Komisii pomáha Výbor pre nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Článok 43

Delegované akty

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 6 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice alebo akéhokoľvek iného dátumu stanoveného spoluzákonodarcami.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 6 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci,

ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 4

Podávanie správ a preskúmanie

1. [Úrad pre publikácie: vložiť dátum = päť rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každých päť rokov Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o fungovaní plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí, obozretného dohľadu a systému reakcie na núdzové situácie na jednotnom trhu a v prípade potreby navrhne zlepšenia, prípadne spolu s príslušnými legislatívnymi návrhmi.
2. Táto správa zahŕňa hodnotenie práce poradného výboru v rámci pre núdzové situácie ustanoveného týmto nariadením a jeho vzťahu k práci iných príslušných orgánov krízového riadenia na úrovni Únie.

Článok 45

Zrušenie

Nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 sa zrušuje s účinnosťou od [dátum].

Článok 46

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda/predsedička*

*Za Radu
predseda/predsedička*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o nástroji núdzovej pomoci pre jednotný trh

1.2. Príslušné oblasti politiky

Vnútorný trh; voľný pohyb tovaru, služieb a osôb

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

X novej akcie

novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu⁵⁶

predĺženia trvania existujúcej akcie

zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Všeobecným cieľom nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh (ďalej len „SMEI“) je zvýšiť obozretný dohľad nad jednotným trhom, reakciu naň, ako aj jeho bezproblémové fungovanie v čase krízy. Na tento účel získa EÚ vďaka nástroju SMEI optimálne nastavený súbor nástrojov pre krízové situácie, ktorý umožní rýchlu a účinnú reakciu na akúkoľvek budúcu krízu, ktorá by mohla narušiť fungovanie jednotného trhu, a doplní iné existujúce mechanizmy EÚ, a to aj prostredníctvom lepšej koordinácie, transparentnosti a rýchlosti. Cieľom je posilniť fungovanie jednotného trhu a poskytnúť rýchle a praktické riešenia otázok voľného pohybu tovaru, služieb a osôb a dodávok v čase krízy.

1.4.2. Špecifické ciele

Špecifický cieľ č. 1

Minimalizovať prekážky voľného pohybu tovaru, služieb a osôb v čase krízy

Špecifickým cieľom 1 je minimalizovať prekážky voľného pohybu tovaru, služieb a osôb v čase krízy poskytnutím súboru riešení na zabezpečenie dobre koordinovaného dohľadu na úrovni EÚ a reakcie na krízy ovplyvňujúce jednotný trh. Na tento účel sa očakáva, že poskytne súbor nástrojov riešení pozostávajúci z opatrení týkajúcich sa obozretného dohľadu, koordinácie a transparentnosti, ktoré zabezpečia zosúladené a cielenejšie reakcie členského štátu a poskytnú potrebnú transparentnosť, pokiaľ ide o prekážky voľného pohybu.

Špecifický cieľ č. 2

⁵⁶ Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Riešiť nedostatky a zabezpečiť dostupnosť tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii

Náplňou tohto špecifického cieľa je uľahčiť rýchle a praktické riešenia problémov s dodávkami v čase krízy. Na tento účel sa očakáva, že poskytne primerané mechanizmy obozretného dohľadu, koordinácie a transparentnosti na účely cielenej politickej reakcie a pre všetkých účastníkov jednotného trhu tým, že umožní výmenu informácií a úzku spoluprácu s priemyslom/zainteresovanými stranami pri identifikácii prekážok dodávateľského reťazca dôležitého v krízovej situácii a kapacitných potrieb a v prípade potreby sa prijímú ďalšie opatrenia na zaistenie dostupnosti tovaru a služieb dôležitých v krízovej situácii v stave núdze.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na príjemcov/cieľové skupiny.

Iniciatívou sa občanom a podnikom zabezpečí prístup na jednotný trh v čase krízy a poskytne podporu pre identifikované dodávateľské reťazce, ktoré zabezpečujú fungovanie jednotného trhu a lepšiu celkovú reakciu na krízu na úrovni EÚ vďaka dostupnosti výrobkov dôležitých v krízovej situácii potrebných pri reakcii na krízu a prinesie aj nepriame sociálne prínosy, pokiaľ ide o zlepšenie životných podmienok a kvality života občanov a záchranu životov v závislosti od typu krízy.

Očakáva sa, že iniciatíva prispeje k dosiahnutiu cieľov v oblasti udržateľného rozvoja Organizácie Spojených národov, najmä cieľa v oblasti udržateľného rozvoja č. 1 Odstránenie chudoby, cieľa v oblasti udržateľného rozvoja č. 8 Dôstojná práca a hospodársky rast, cieľa v oblasti udržateľného rozvoja č. 9 Priemysel, inovácie a infraštruktúra, cieľa v oblasti udržateľného rozvoja č. 10 Zníženie nerovností a cieľa v oblasti udržateľného rozvoja č. 16 Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie.

Na podniky bude mať pozitívny vplyv, najmä počas núdzovej situácie, a to v dôsledku lepšej reakcie na krízu na úrovni EÚ, čo povedie k menším prekážkam voľného pohybu a lepšej dostupnosti výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Opatrenia v súbore nástrojov, ktoré by mali priamy pozitívny vplyv na podniky, zahŕňajú kľúčové zásady na zabezpečenie voľného pohybu a podporné opatrenia, transparentnosť a administratívnu pomoc v núdzovej situácii, verejné obstarávanie počas núdzovej situácie a opatrenia na rýchlejšie uvádzanie výrobkov na trh počas núdzovej situácie a urýchlenie udeľovania povolení počas núdzovej situácie. Podniky však môžu takisto čeliť nákladom a ich činnosť by mohla byť ovplyvnená, najmä v dôsledku opatrení na podporu dodávateľských reťazcov počas núdzovej situácie, predovšetkým žiadosti o informácie spoločnostiam, povinnosti zvýšiť výrobu a prijímať prioritné objednávky.

Občania by mali prospech z celkovo lepšej reakcie na krízu na úrovni EÚ vďaka prítomnosti mechanizmov koordinácie, ako aj súboru nástrojov na zabezpečenie menšieho počtu prekážok voľného pohybu a lepšej dostupnosti výrobkov dôležitých v krízovej situácii. Ďalej by mali priamy prospech z kľúčových zásad na zabezpečenie voľného pohybu, najmä pokiaľ ide o voľný pohyb osôb, v postavení pracovníkov a spotrebiteľov. Takisto by mohli mať priamy prospech z distribúcie výrobkov dôležitých v krízovej situácii so strategickým významom, ktoré boli predtým naskladnené. Občanom nevznikajú žiadne priame náklady.

Členské štáty by mali prospech z celkovo lepšej reakcie na krízu na úrovni EÚ a mali by priamy prospech z existencie špecializovaného riadiaceho orgánu, ktorý by zabezpečil koordináciu počas krízy s vplyvom na jednotný trh. Členským štátom

vzniknú administratívne náklady a náklady na dodržiavanie predpisov v súvislosti s celým radom opatrení predpokladaných v súbore nástrojov vrátane nákladov na plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí, zhromažďovanie informácií o dodávateľských reťazcoch, účasť na vytváraní partnerstiev a vytváranie strategických rezerv v režime obozretného dohľadu, ako aj v režime núdzovej situácie na účely dodržiavania súladu s kľúčovými zásadami pre voľný pohyb, na opatrenia na transparentnosť a administratívnu pomoc, súlad s opatreniami na uvádzanie výrobkov dôležitých v krízovej situácii na trh, účasť na verejnom obstarávaní počas núdzovej situácie a na opatrenia, ktoré majú vplyv na dodávateľské reťazce dôležité v krízovej situácii počas núdzovej situácie.

Pokiaľ ide o Komisiu, činnosť vypracovania nových usmernení, odporúčaní a koordinácie povinných opatrení považujeme za súčasť bežných činností. Komisii by však vznikli dodatočné osobitné náklady, najmä na organizáciu stretnutí poradnej skupiny pre SMEI, organizovanie odbornej prípravy a simuláciu núdzových situácií pre národných expertov, organizovanie partnerstiev medzi spoločnosťami, analýzu oznámení v rámci transparentnosti a administratívnu pomoc.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Komisia vykoná hodnotenie účinnosti, efektívnosti, súdržnosti, proporcionality a subsidiarity, pokiaľ ide o túto legislatívnu iniciatívu, a predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov päť rokov odo dňa začatia uplatňovania legislatívnych aktov. Komisia môže v tejto hodnotiacej správe navrhnúť, ako zlepšiť nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh. Tento mechanizmus preskúmania je podobný mechanizmom preskúmania zahrnutým v návrhu Komisie na nariadenie Rady o rámci opatrení na zabezpečenie poskytovania zdravotníckych protipatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie, ako aj v návrhu Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje rámec opatrení na posilnenie ekosystému polovodičov v Európe (akt o čipoch).

Členské štáty a organizácie zastupujúce hospodárske subjekty budú povinné poskytnúť Komisii informácie potrebné na prípravu tejto správy.

Komisia a členské štáty budú pravidelne monitorovať uplatňovanie právnych aktov, najmä účinnosť opatrení uľahčujúcich voľný pohyb tovaru, osôb a služieb počas krízy na dotknuté osoby a podniky, ako aj na fungovanie jednotného trhu, a vplyvy žiadostí o informácie a monitorovanie, budovanie a rozdeľovanie strategických rezerv a ďalšie opatrenia zvyšujúce dostupnosť výrobkov a služieb na jednotnom trhu pre hospodárske subjekty a ich zástupcov.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. *Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy*

Neuvádza sa, keďže uplatňovanie nástroja závisí od vzniku krízy, ktorú vzhľadom na jej povahu nemožno predvídať.

1.5.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely*

tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Dôvody na akciu na európskej úrovni (*ex ante*): hospodárske činnosti na jednotnom trhu sú hlboko integrované. Čoraz bežnejšia je interakcia medzi spoločnosťami, poskytovateľmi služieb, klientmi, spotrebiteľmi a pracovníkmi nachádzajúcimi sa v rôznych členských štátoch, ktorí sa spoliehajú na svoje právo na voľný pohyb. Skúsenosti z minulej krízy ukázali, že rozloženie výrobných kapacít v rámci EÚ je často nerovnomerné (napr. výrobné linky na určité výrobky nachádzajúce sa hlavne v niekoľkých členských štátoch, ako napríklad OOP). Súbežne môže byť v prípade krízy nerovnomerný aj dopyt po tovare alebo službách dôležitých v krízovej situácii na území EÚ. Cieľ zabezpečiť bezproblémové a nerušené fungovanie jednotného trhu nemožno dosiahnuť prostredníctvom jednostranných vnútroštátnych opatrení. Navyše, aj keď opatreniami, ktoré členské štáty prijali jednotlivo, možno do určitej miery vyriešiť nedostatky vyplývajúce z krízy na vnútroštátnej úrovni, v skutočnosti je pravdepodobnejšie, že ešte viac zhoršia uvedenú krízu v celej EÚ tým, že pridajú ďalšie prekážky voľného pohybu a/alebo dodatočne zaťažia výrobky, na ktoré už má nedostatok vplyv.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (*ex post*): zavedenie pravidiel, ktorými sa riadi fungovanie jednotného trhu, je v právomoci EÚ a členských štátov. Existuje už značný počet rámcov EÚ upravujúcich rôzne aspekty a tieto rámce prispievajú k bezproblémovému fungovaniu jednotného trhu tým, že sa nimi stanovujú ucelené súbory pravidiel, ktoré sa uplatňujú na všetkých územiach členských štátov.

V existujúcich rámcoch EÚ sa však vo všeobecnosti stanovujú pravidlá týkajúce sa každodenného fungovania jednotného trhu bez akýchkoľvek osobitných krízových scenárov. Napriek tomu niektoré návrhy, ktoré Komisia nedávno prijala, obsahujú určité ustanovenia dôležité v krízovej situácii. V súčasnosti však neexistuje žiadny horizontálny súbor pravidiel a mechanizmov, v ktorých by sa riešili aspekty, ako je plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí, monitorovanie krízy a opatrenia reakcie na krízu, ktoré by sa uplatňovali uceleným spôsobom v rámci hospodárskych odvetví a na celom jednotnom trhu.

Nástroj núdzovej pomoci by sa použil len s cieľom zabezpečiť koordinovaný prístup k reakcii na krízy, ktoré majú dôležité cezhraničné účinky a ohrozujú fungovanie jednotného trhu, a tam, kde ešte neexistuje žiadny nástroj EÚ alebo tam, kde sa v existujúcich nástrojoch nestanovujú ustanovenia dôležité v krízovej situácii. Zavedením opatrení pre prípad nepredvídaných udalostí a opatrení obozretného dohľadu na celom jednotnom trhu sa môže uľahčiť koordinácia opatrení reakcie v prípade krízovej situácie. Okrem toho môžu byť takéto opatrenia doplnené účinnou a efektívnou koordináciou a spoluprácou medzi Komisiou a členskými štátmi počas krízy, aby sa zabezpečilo prijatie najvhodnejších opatrení na riešenie krízy.

Účelom nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh nie je stanovenie podrobného súboru ustanovení na úrovni EÚ, na ktoré by sa malo v prípade krízy výlučne spoliehať. Nástrojom sa namiesto toho stanovuje a zabezpečuje jednotné uplatňovanie možných kombinácií ustanovení prijatých na úrovni EÚ a pravidiel týkajúcich sa koordinácie opatrení, ktoré sa prijali na úrovni členských štátov. V tejto súvislosti by opatrenia zamerané na núdzovú situáciu, ktoré možno prijať na úrovni EÚ na základe nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh, boli koordinované a dopĺňali by opatrenia reakcie na núdzové situácie prijaté členskými štátmi. S cieľom umožniť takúto koordináciu a komplementárnosť by sa nástrojom núdzovej

pomoci pre jednotný trh stanovili konkrétne opatrenia, ktoré by členské štáty nemali zaviesť, keď sa na úrovni EÚ aktivuje núdzová situácia na jednotnom trhu.

V tejto súvislosti by pridanou hodnotou EÚ tohto nástroja bolo stanovenie mechanizmov rýchleho a štruktúrovaného spôsobu komunikácie medzi Komisiou a členskými štátmi, koordinácie a výmeny informácií, keď je jednotný trh pod tlakom, a môcť transparentným spôsobom prijímať potrebné opatrenia – zrýchlenie existujúcich mechanizmov, ako aj pridanie nových cielených nástrojov pre núdzové situácie. Zabezpečila by sa tým aj transparentnosť na vnútornom trhu, ktorou by sa zaistilo, že podniky a občania, ktorí sa spoliehajú na svoje práva na voľný pohyb, budú mať k dispozícii primerané informácie o uplatniteľných opatreniach vo všetkých členských štátoch. Zvýši sa tým právna istota, ktorá im umožní prijímať informované rozhodnutia.

Ďalšou výhodou akcie v tejto oblasti by bolo poskytnúť EÚ nástroje odolnosti potrebné na udržanie konkurencieschopnosti priemyslu EÚ v geopolitickom kontexte, v ktorom sa naši medzinárodní konkurenti už môžu spoľahnúť na právne nástroje umožňujúce štruktúrované monitorovanie narušení dodávateľského reťazca a prijatie možných opatrení reakcie, ako sú strategické rezervy.

1.5.3. *Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti*

V posledných rokoch bol svet svedkom sledu kríz od pandémie COVID-19 po ruskú inváziu na Ukrajinu. Nebudú to posledné krízy, ktoré bude musieť svet prekonať. Okrem geopolitickej nestability môžu klimatické zmeny a z nich vyplývajúce prírodné katastrofy, strata biodiverzity a globálna hospodárska nestabilita viesť k ďalším novým núdzovým situáciám. Žiaľ, po ruke nie je žiadna krištáľová guľa, ktorá by predpovedala presný čas a formu ďalšej krízy.

Ako ukázali nedávne krízy, plne funkčný jednotný trh a bezproblémová spolupráca členských štátov v otázkach jednotného trhu môžu výrazne posilniť odolnosť EÚ a reakciu na krízu. Nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh, pre ktorý sa v tomto posúdení vplyvu analyzujú rôzne možnosti politiky, by preto mal poskytnúť návrh na reakciu EÚ na záležitosti jednotného trhu v budúcej kríze. Mali by sa v ňom zohľadniť poznatky získané z núdzových situácií v minulosti a extrapolovať ich na možné budúce núdzové situácie.

Európska rada vo svojich záveroch z 1 – 2. októbra 2020 uviedla, že EÚ sa poučí z pandémie COVID-19 a že sa bude zaoberať pretrvávajúcou fragmentáciou, prekážkami a slabými stránkami jednotného trhu v núdzových situáciách. V oznámení o aktualizovanej priemyselnej stratégii Komisia oznámila nástroj na zabezpečenie voľného pohybu osôb, tovaru a služieb, ako aj väčšej transparentnosti a koordinácie v čase krízy. Táto iniciatíva je súčasťou pracovného programu Komisie na rok 2022. Európsky parlament uvítal plán Komisie predložiť nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh a vyzval Komisiu, aby ho vypracovala ako právne záväzný štruktúrny nástroj, ktorý zabezpečí voľný pohyb osôb, tovaru a služieb pre prípad budúcich kríz.

1.5.4. *Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Návrh je politickou prioritou Európskej komisie a plní záväzok zabezpečiť bezproblémové fungovanie jednotného trhu. Iniciatíva predstavuje synergiu s rôznymi nástrojmi, napríklad s horizontálnymi mechanizmami reakcie na krízu (mechanizmus integrovanej politickej reakcie na krízu – IPCR); s opatreniami

zameranými na osobitné aspekty krízového riadenia [nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 zo 7. decembra 1998 o fungovaní vnútorného trhu vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/479 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách pre vývozy]; s krízovými opatreniami špecifickými pre dané odvetvie (Európsky mechanizmus pripravenosti a reakcie na krízu potravinovej bezpečnosti – EFSCM; nariadenie (EÚ) 2021/953, ktorým sa zriaďuje digitálny COVID preukaz EÚ; nariadenie (EÚ) 123/2022 o posilnenej úlohe Európskej agentúry pre lieky z hľadiska pripravenosti na krízy a krízového riadenia v oblasti liekov a zdravotníckych pomôcok; rozhodnutie Komisie zo 16. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje Úrad pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie; nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami (nariadenie o spoločnej organizácii trhov), ako aj sesterské nariadenie o spoločnej organizácii trhov pre rybne hospodárstvo; oznámenie Komisie „Pohotovostný plán pre dopravu“).

Súbežne sa viaceré iniciatívy, ktoré boli navrhnuté nedávno a v súčasnosti sa o nich diskutuje, týkajú aspektov dôležitých pre reakciu na krízu a pripravenosť. Tieto iniciatívy však majú obmedzený rozsah pôsobnosti, ktorý sa vzťahuje na osobitné druhy krízových scenárov, a nie sú určené na vytvorenie všeobecného horizontálneho rámca krízového riadenia. V rozsahu, v akom tieto iniciatívy zahŕňajú reakciu odvetvia na krízu a rámec pripravenosti, bude mať tento rámec prednosť pred nástrojom núdzovej pomoci pre jednotný trh ako *lex specialis*:

- návrh predložený Komisiou na nariadenie o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia
- návrh predložený Komisiou, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 851/2004, ktorým sa zriaďuje Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb
- návrh predložený Komisiou na nariadenie Rady o rámci opatrení na zabezpečenie poskytovania zdravotníckych protipatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie
- návrh predložený Komisiou na európsky akt o čípoch
- návrh predložený Komisiou na zákon o údajoch
- návrh predložený Komisiou na zmenu Kódexu schengenských hraníc
- návrh smernice predložený Komisiou o odolnosti kritických subjektov

1.5.5. *Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia*

V prípade opakujúcich sa výdavkov, ktoré sa odvíjajú od nákladov na zamestnancov v rámci Komisie v súvislosti s plánovanými činnosťami odbornej prípravy a potrebným rozšírením IT nástroja používaného pre systém oznamovania, by sa zdroj financovania mohol určiť prostredníctvom prerozdelenia zdrojov Únie v rámci Programu pre jednotný trh.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

Poznámka: trvanie iniciatívy nemožno uviesť vzhľadom na povahu iniciatívy, ktorá je úzko spojená s výskytom krízy nepredvídateľnej povahy a rozsahu.

obmedzené trvanie

- v platnosti od [DD/MM] RRRR do [DD/MM] RRRR
- Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR,
- a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia⁵⁷

X Priame riadenie na úrovni Komisie

- **X** prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- prostredníctvom výkonných agentúr.

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
 - medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
 - Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
 - subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
 - verejnoprávne subjekty,
 - súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,
 - súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú primerané finančné záruky,
 - osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uveďte v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky

Na vykonávanie tohto nariadenia sa uplatňujú štandardné pravidlá monitorovania výdavkov Komisie.

⁵⁷ Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej sídle BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Pravidlá týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uved'te časový interval a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Spôsob riadenia tejto iniciatívy je priame riadenie Komisiou a povinnosti týkajúce sa jej vykonávania sa budú vzťahovať na jej útvary.

Komisia podáva Rade päť rokov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a potom každých päť rokov správu o fungovaní plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí, obozretného dohľadu a systému reakcie na núdzové situácie na jednotnom trhu a v prípade potreby navrhne akékoľvek zlepšenia.

Tento prehľad zahŕňa hodnotenie práce poradného výboru zriadeného podľa tohto nariadenia v rámci pre núdzové situácie ustanoveného týmto nariadením a jeho vzťahu k práci iných príslušných orgánov krízového riadenia na úrovni Únie.

Konzultuje sa s členskými štátmi a ich názory a odporúčania týkajúce sa rámca pre núdzové situácie sa zohľadnia v záverečnej správe. Komisia v prípade potreby predloží návrhy vychádzajúce z tejto správy s cieľom zmeniť toto nariadenie alebo predložiť ďalšie návrhy.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovni rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Kontroly sú súčasťou systému vnútornej kontroly Komisie. Tieto nové činnosti budú viesť k vzniku nepodstatných dodatočných nákladov na kontroly na úrovni GR.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Komisia zabezpečí, aby pri vykonávaní činností financovaných v zmysle tohto rozhodnutia boli finančné záujmy Únie chránené uplatňovaním preventívnych opatrení proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam prostredníctvom účinných kontrol a vymáhania neoprávnene vyplatených súm a v prípade zistenia nezrovnalostí prostredníctvom účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií.

Opatrenia vykonávané Komisiou budú podliehať kontrolám *ex ante* a *ex post* v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Zmluvy a dohody, ktorými sa financuje vykonávanie tohto nariadenia, výslovne oprávňujú Komisiu vrátane úradu OLAF a Dvora audítorov vykonávať audity a vyšetrovania v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 vrátane kontrol na mieste a inšpekcií.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Priame riadenie podľa článku 62 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách je uprednostňovaným spôsobom, keďže akcie bude vykonávať Európska komisia, ktorá zabezpečí koordináciu s členskými štátmi a rôznymi zainteresovanými stranami. Informácie o zistených rizikách a systém (systémy) vnútornej kontroly nastavený na ich zmiernenie

3.2. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevok			
	Číslo	DRP/NRP ⁵⁸	z krajín EZVO ⁵⁹	z kandidátskych krajín ⁶⁰	z tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
1	03.010101 – Podporné výdavky na Program pre jednotný trh	NRP	ÁNO	zatiaľ neurčené ⁶¹	zatiaľ neurčené ⁶⁰	NO
1	03.020101 – Fungovanie a rozvoj vnútorného trhu s tovarom a so službami	DRP	ÁNO	zatiaľ neurčené ⁶⁰	zatiaľ neurčené ⁶⁰	NO

⁵⁸ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁵⁹ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁶⁰ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny západného Balkánu.

⁶¹ V súčasnosti dokončujú dohody o pridružení v rámci Programu pre jednotný trh.

3.3. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.3.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Okruh viacročného finančného rámca	1	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika
---	---	--

v mil. EUR (zaokrúhlené na tri desatinné miesta)

GR: GROW			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Nasledujú ce roky	SPOLU
• Operačné rozpočtové prostriedky								
Rozpočtový riadok 03.020101 – Fungovanie a rozvoj vnútorného trhu s tovarom a so službami	Závazky	(1a)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Platby	(2a)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov ⁶²								
Rozpočtový riadok 03.010101 – Podporné výdavky na Program pre jednotný trh		3.	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
Rozpočtové prostriedky pre GR GROW SPOLU	Závazky	= 1a + 1b + 3	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	Platby	= 2a + 2b + 3	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

⁶² Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky	4.	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Platby	5.	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
• Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU		6.	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 1 viacročného finančného rámca SPOLU		Závazky	= 4 + 6	0,288	0,053	0,053	0,053	0,447
		Platby	= 5 + 6	0,163	0,178	0,053	0,053	0,447

• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Závazky	4.	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Platby	5.	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)		6.	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 6 viacročného finančného rámca SPOLU (referenčná suma)		Závazky	= 4 + 6	0,288	0,053	0,053	0,053	0,447
		Platby	= 5 + 6	0,163	0,178	0,053	0,053	0,447

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v [prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu](#) (príloha V k interným pravidlám), ktorá sa na účely medziútvarej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
GR: GROW						
• Ľudské zdroje		0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
• Ostatné administratívne výdavky		0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
GR GROW SPOLU	Rozpočtové prostriedky	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632
---	--------------------------------	-------	-------	-------	-------	--------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Nasledujúce roky	SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	0,946	0,711	0,711	0,711		3,079
	Platby	0,821	0,836	0,711	0,711		3,079

3.3.2. *Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov*

Poznámka: tento odhad vzhľadom na povahu iniciatívy a prirodzenú povahu neočakávanej, nepredvídateľnej krízy nie je v súčasnosti možný.

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uved'te ciele a výstupy			Rok N	Rok N + 1	Rok N + 2	Rok N + 3	Uved'te všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)										SPOLU			
	VÝSTUPY																			
	↓	Druh ⁶³	Priemerné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Celkový počet
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1 ⁶⁴ ...																				
- Výstup																				
- Výstup																				
- Výstup																				
Špecifický cieľ č. 1 – medzisúčet																				
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2...																				
- Výstup																				
Špecifický cieľ č. 2 – medzisúčet																				
SPOLU																				

⁶³ Výstupy sú výrobky, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr. počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

⁶⁴ Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifické ciele...“.

3.3.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	SPOLU
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca SPOLU					
Ludské zdroje	0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
Ostatné administratívne výdavky	0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

Mimo OKRUHU 7⁶⁵ viacročného finančného rámca					
Ludské zdroje					
Ostatné administratívne výdavky	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122

SPOLU	0,696	0,686	0,686	0,686	2,754
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

⁶⁵ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.3.3.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	4	4	4	4
20 01 02 03 (delegácie)				
01 01 01 01 (nepriamy výskum)				
01 01 01 11 (priamy výskum)				
Iné rozpočtové riadky (uved'te)				
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového balíka prostriedkov)				
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)				
XX 01 xx yy zz ⁶⁶	– ústredie			
	– delegácie			
01 01 01 02 (ZZ, DAZ, VNE – nepriamy výskum)				
01 01 01 12 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)				
Iné rozpočtové riadky (uved'te)				
SPOLU	4	4	4	4

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	1 ekvivalent plného pracovného času pre sekretariát poradného výboru
Externí zamestnanci	

⁶⁶ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.3.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

- môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v rámci príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

V prípade aktivácie režimu núdzovej situácie sa v rámci Programu pre jednotný trh najskôr zväži prerozdelenie.

- si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky, zodpovedajúce sumy a nástroje, ktorých použitie sa navrhuje.

- si vyžaduje revíziu VFR.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy.

3.3.5. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami
- zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok N ⁶⁷	Rok N +1	Rok N +2	Rok N +3	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

⁶⁷

Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína vykonávať. Nahraďte „N“ očakávaným prvým rokom vykonávania (napríklad: 2021). To isté urobte aj pri nasledujúcich rokoch.

3.4. Odhadovaný vplyv na príjmy

- Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:
 - vplyv na vlastné zdroje,
 - vplyv na iné príjmy,
 - uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁶⁸					Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027				
Článok 4 2 9 – Ostatné nepripísané pokuty a penále		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

--

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

Potenciálne pripísané príjmy nemožno v tejto fáze vyhodnotiť, pretože nie je isté, že sa nejaká pokuta vyskytne.
--

⁶⁸ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.